

ЗАКОН за автомобилните превози

Обн. - ДВ, бр. 82 от 17.09.1999 г.; в сила от 17.09.1999 г.; изм. и доп., бр. 11 от 31.01.2002 г.; изм., бр. 45 от 30.04.2002 г.; изм. и доп., бр. 99 от 11.11.2003 г.; в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 70 от 10.08.2004 г.; в сила от 01.01.2005 г.; изм., бр. 88 от 04.11.2005 г.; изм. и доп., бр. 92 от 18.11.2005 г.; в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 95 от 29.11.2005 г.; в сила от 01.03.2006 г.; изм. и доп., бр. 102 от 20.12.2005 г.; изм., бр. 103 от 23.12.2005 г.; в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 105 от 29.12.2005 г.; в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 30 от 11.04.2006 г.; в сила от 12.07.2006 г.; изм., бр. 85 от 20.10.2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 92 от 14.11.2006 г.; в сила от 14.11.2006 г.; изм., бр. 102 от 19.12.2006 г.; изм. и доп., бр. 42 от 29.05.2007 г.; изм. и доп., бр. 80 от 05.10.2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; доп., бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 102 от 28.11.2008 г.; изм., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.12.2009 г.; доп., бр. 41 от 01.06.2010 г.; изм. и доп., бр. 17 от 25.02.2011 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм., бр. 50 от 03.07.2012 г., в сила от 03.07.2012 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Този закон урежда условията и реда за:

1. обществените вътрешни и международни превози на пътници и товари с автомобили, извършвани от български или чуждестранни превозвачи;
2. превозите за собствена сметка;
3. контрола при осъществяването на превозите по т. 1 и 2;
4. особените правила при договорите за превоз на пътници и товари.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията ръководи и контролира осъществяването на автомобилните превози на пътници и товари в Република България.

(2) (В сила от 01.01.2000 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията осъществява правомощията си по ал. 1 чрез Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация".

(3) (В сила от 01.01.2000 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" е юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, второстепенен разпоредител с бюджетни средства със седалище в София и с регионални звена.

(4) (В сила от 01.01.2000 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Министерският съвет приема устройствен правилник за дейността, структурата, организацията на работа и състава на Изпълнителната агенция "Автомобилна администрация".

(5) (В сила от 01.01.2000 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация":

1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) контролира изпълнението на изискванията към пунктовете за извършване на периодични прегледи за проверка на техническата изправност на пътни превозни средства;
2. разработва републиканската транспортна схема;
3. анализира действието на нормативните разпоредби в областта на автомобилния транспорт и оценява ефекта от прилагането им;
4. проверява наличието на условията по чл. 7 от закона и на изискванията за достъп до международни превози на пътници и товари;
5. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) осъществява контролни функции по този закон;
6. (нова - ДВ, бр. 103 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) предоставя на Информационния център към Гаранционния фонд сведенията, определени с Кодекса за застраховането и подзаконовите нормативни актове по прилагането му във връзка със задължителната застраховка "Злополука" на пътниците в средствата за обществен превоз, и осъществява контрола за сключването и подновяването на застраховката .;
7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 103 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) извършва и други дейности, определени в закон или акт на Министерския съвет.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 45 от 2002 г.; изм., бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията анализира и прогнозира функционирането на транспортния пазар.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Превозвачите задължително предоставят статистическа информация за извършената от тях превозна дейност по ред и образец, установен от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и от председателя на Националния статистически институт.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Статистическата информация, предоставена по смисъла на ал. 2, представлява статистическа тайна по смисъла на чл. 25, ал. 1 от Закона за статистиката и може да бъде използвана само за статистически нужди.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) При криза на транспортния пазар за превози министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията за определен вид превози може:

1. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) да спре лицензирането и регистрирането на нови превозвачи;

2. да установи ограничение за разширяване дейността на съществуващите на пазара превозвачи и броя на автомобилите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията предприема действия по ал. 1 след проучване и анализ.

(3) Ограниченията по ал. 1 продължават до преодоляване на кризисния период, но не повече от шест месеца. При необходимост този срок може да бъде продължен само веднъж със същата продължителност.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Цените за обществените превози на пътници и товари се образуват свободно на основата на търсенето и предлагането, с изключение на цените по чл. 24а, ал. 5.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Превозвачите са длъжни да обявяват пред клиентите си цените и условията за превоза по начин, определен от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Обществен превоз на пътници и товари и определяне на цените за обществен превоз - поглед върху съдебната практика (21 анотации)

Глава втора

ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ (Загл. изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.)

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Обществен превоз на пътници и товари се извършва от превозвач, който притежава лиценз за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България, лиценз за извършване на международен превоз на пътници или товари-лиценз на Общността, или удостоверение за регистрация-за извършване на таксиметрови превози на пътници, и документи, които се изискват от този закон. Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" води регистър на моторните превозни средства към всеки лиценз за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България и издава удостоверение по образец, определен с наредбата по чл. 7, ал. 3, за всяко превозно средство.

(2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Веднъж вписано в базата данни на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, превозното средство може да бъде прехвърлено в друг лиценз.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Лиценз и удостоверение за регистрация не се изискват за:

1. (изм. ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) превоз на товари с моторни превозни средства или състав от пътни превозни средства с товароносимост до 3,5 тона или максимално допустима маса до 6 тона, с изключение на превозите, за които по силата на международни договори, по които Република България е страна, се изисква разрешително;

2. (нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 4.12.2011 г.) превоз на товари с моторни превозни средства или състав от пътни превозни средства с максимално допустима маса до 3,5 тона, с изключение на превозите, за които по силата на международни договори, по които Република България е страна, се изисква разрешително;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) превоз на пътници и товари при бедствия, аварии и други извънредни ситуации;

4. (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.; доп., бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; предишна т. 3, бр. 17 от 2011 г.) превози на пътници и товари, извършвани от Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция "Национална сигурност", държавните предприятия "Строителство и възстановяване", "Транспортно строителство и възстановяване" и "Съобщително строителство и възстановяване", свързани с изпълнението на нормативно определените им публични задачи, както и от съюзнически и/или чужди въоръжени сили, преминаващи през територията на Република България и пребиваващи на нея.

5. (нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т. 4, бр. 17 от 2011 г.) превози на пощенски пратки, които се извършват в рамките на обществените услуги;

6. (нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т. 5, бр. 17 от 2011 г.) превози на повредени превозни средства;

7. (нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т. 6, бр. 17 от 2011 г.) превози на лекарства и медицински изделия, медицинско оборудване, както и други необходими средства за оказване на спешна медицинска помощ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Лицензът на Общността е валиден и за превозите на територията на Република България.

Изисквания към автомобилните превозвачи с оглед лицензирането и регистрирането им по ЗАвТП - преглед на водещата съдебна практика (19 анотации)

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г., в сила от 4.12.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г.; изм., бр. 17 от 2011 г., в сила от 4.12.2011 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощени от него длъжностни лица издават лицензите по този закон по предложение на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Лиценз на Общността и лиценз за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България с автомобили с българска регистрация се издава на търговци по смисъла на Търговския закон, когато отговарят на изискванията за:

1. благонадеждност (добра репутация);
2. професионална компетентност;
3. финансова стабилност;
4. (нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 4.12.2011 г.) установяване на територията на Република България.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за установяване на изискванията по ал. 2 и за издаване на лиценз се определят с наредба, издадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Изискванията за благонадеждност по ал. 2, т. 1 са изпълнени, когато ръководителите на транспортната дейност на търговците не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер или не са лишени с влязла в сила присъда от правото да упражняват превозна дейност.

(5) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Изискванията за професионална компетентност по ал. 2, т. 2 са изпълнени, когато ръководителите на транспортната дейност на търговците притежават познания и опит, придобити чрез посещения в курсове за обучение или усвоени в транспортната практика, успешно са положили писмен изпит по предметите, определени в наредбата по ал. 3, и имат най-малко средно образование.

(6) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., доп., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Изискванията за финансова стабилност по ал. 2, т. 3 са изпълнени, когато търговецът разполага с достатъчно ресурси, с които може да гарантира за нормалното стартиране и функционирането на транспортното предприятие и няма задължения за данъци и осигурителни вноски, освен когато са отсрочени или разсрочени по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Капиталът за първото превозно средство и за всяко следващо превозно средство трябва да отговаря на размера, определен в наредбата по ал. 3.

(7) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 4.12.2011 г.) Изискването за установяване по ал. 2, т. 4 е изпълнено, когато търговецът е действително и трайно установен на територията на Република България. Изисквания към автомобилните превозвачи с оглед лицензирането и регистрирането им по ЗАвТП - преглед на водещата съдебна практика (19 анотации)

Чл. 7а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Лицензираните превозвачи могат да осъществяват превоз на пътници и товари на територията на Република България само с моторни превозни средства, за които има издадени удостоверения за обществен превоз на пътници или товари, освен в случаите, когато превозите се извършват с лиценз на Общността

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Лицензираните превозвачи могат да осъществяват превоз на пътници и товари само с водачи, които отговарят на изискванията за минимална възраст, правоспособност за управление на моторни превозни средства от съответната категория и за психологическа годност, определени с наредбата по чл. 7, ал. 3.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г., доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласувано с министъра на здравеопазването определя с наредба условията и реда за провеждане на предпътните медицински прегледи на водачите, извършващи обществени превози на пътници и товари или превози за собствена сметка.

(4) (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 17 от 2011 г.) Лицензираните превозвачи могат да осъществяват международен превоз на товари с водачи-граждани на държава, която не е членка на Европейския съюз, само когато те притежават сертификат за водач на моторно превозно средство, издаден от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от оправомощени от него длъжностни лица.

(5) (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Сертификат за водач на моторно превозно средство се издава на превозвач, който е удостоверил по надлежния ред, че водачът на моторно превозно средство, който е гражданин на държава, която не е членка на Европейския съюз, е назначен на работа при спазване на разпоредбите на

Кодекса на труда и колективните трудови договори, ако има такива, относно условията за назначаване на работа и професионалното обучение на водачите на моторни превозни средства с цел осъществяване на автомобилни превози.

(6) (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Изискванията към водачите-граждани на държави, които не са членки на Европейския съюз, и условията и редът за издаване на сертификата за водач на моторно превозно средство се определят с наредбата по чл. 7, ал. 3.

Чл. 7б. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Лицензираните превозвачи и лицата, извършващи превози за собствена сметка, осъществяват превози на пътници и товари с превозни средства, за управлението на които се изисква свидетелство за управление на моторно превозно средство от категории и подкатегории С1, С1+Е, С, С+Е, D1, D1+Е, D или D+Е, само с водачи, които отговарят на изискването за квалификация на водача. За съответствие с изискването за квалификация на водача министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощени от него длъжностни лица издават карта за квалификация на водача със срок на валидност 5 години.

(2) Карта за квалификация на водач се издава на лица, притежаващи удостоверение за професионална компетентност, удостоверяващо начална квалификация или периодично обучение по смисъла на ал. 3 и 4.

(3) Изискването за квалификация на водача по ал. 1 е изпълнено, когато водачът притежава познания, придобити чрез посещения в курсове за обучение, и е положил успешно изпит.

(4) Водачите, придобили квалификацията по ал. 2, подлежат на периодично обучение за усъвършенстване на познанията си на всеки 5 години.

(5) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба условията и реда за провеждане на обучението и реда за провеждане на изпитите по ал. 3 и 4.

Забележка: Разпоредбите на чл. 7б влизат в сила както следва:

а) за водачи на моторни превозни средства, за управлението на които се изисква свидетелство за управление на моторно превозно средство от категории и подкатегории D1, D1+Е, D или D+Е-от 10 септември 2008 г.;

б) за водачи на моторни превозни средства, за управлението на които се изисква свидетелство за управление на моторно превозно средство от категории и подкатегории С1, С1+Е, С или С+Е-от 10 септември 2009 г.

Чл. 7в. (Нов ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 01.01.2008 г.) (1) Курсове за обучение на водачи за придобиване на квалификация и за усъвършенстване на познанията им се организират от търговци и юридически лица с нестопанска цел, от професионални училища, професионални гимназии, професионални колежи, средните общообразователни училища с професионални паралелки, както и висшите училища, които притежават удостоверение за регистрация.

(2) Регистрацията по ал. 1 се извършва от Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", където се води регистър.

(3) За вписване в регистъра лицата по ал. 1 трябва да:

1. подадат заявление до Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", комплектувано с документите, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5;

2. разполагат с учебни кабинети, преподаватели, учебни площадки, превозни средства и средства за провеждане на практически упражнения, които отговарят на изискванията на наредбата по чл. 7б, ал. 5.

(4) При непълноти на представените документи по ал. 3 Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" в 10-дневен срок от подаване на заявлението писмено уведомява лицето и дава срок за отстраняването им.

(5) В 14-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на непълнотите по ал. 4 изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" или упълномощени от него длъжностни лица извършват регистрацията и издават удостоверение за регистрация на лицата, които отговарят на изискванията на наредбата по чл. 7б, ал. 5 и са приложили документите по ал. 3.

(6) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" мотивирано отказва извършването на регистрация на лице, което не отговаря на някое от изискванията на наредбата по чл. 7б, ал. 5 или не е приложило към заявлението документите по ал. 3.

(7) Отказът да се извърши регистрация подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) Правото да се организират курсове за обучение на водачи за придобиване на квалификация и за усъвършенстване на познанията се прекратява:

1. по решение на органа, извършил регистрацията:

а) когато регистрацията е извършена въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;

б) при системни нарушения на условията и реда за извършване на обучението;

2. по молба на притежателя на удостоверението за регистрация;

3. с прекратяване на търговеца или на юридическото лице с нестопанска цел.

Чл. 7г. (Нов ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 01.01.2008 г.) (1) В регистъра по чл. 7в, ал. 2 се вписват:

1. пореден номер и дата на регистрацията;
2. наименование, седалище и адрес на управление на търговеца или на юридическото лице с нестопанска цел;
3. код по БУЛСТАТ;
4. номер на издаденото удостоверение за регистрацията;
5. данни за превозните средства, с които се извършва обучението:
  - а) регистрационен номер;
  - б) идентификационен номер;
  - в) марка и модел;
6. дата на заличаване на регистрацията и основанието за това.

(2) Искане за изменение и допълнение в регистъра и в удостоверението за регистрацията се прави в 30-дневен срок от промяната на обстоятелствата, които подлежат на вписване.

(3) Заличаването от регистъра се извършва със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация".

(4) Редът за регистрацията и заличаване от регистъра по чл. 7в, ал. 2 се определя с наредбата по чл. 7б, ал. 5.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз);(1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Лицензът за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България и лицензът на Общността са лични и не подлежат на прехвърляне.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Лицензът за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България и лицензът на Общността се издават за срок 5 години

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Срокът на лиценза за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България и на лиценза на Общността се продължава за нови 5 години, ако лицензираният превозвач е направил писмено заявление за това преди изтичането на срока на валидност на лиценза и отговаря на изискванията, определени в наредбата по чл. 7, ал. 3.

(4) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Издаването на лиценза или продължаването на срока му се извършва в едномесечен срок от подаване на заявлението.

Чл. 9. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.);(1) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм. и доп., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г.; доп., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него длъжностно лице отказва издаването на лиценз за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или на лиценз на Общността или продължаването на срока му в случаите, когато:

1. кандидатът не отговаря на някое от изискванията по чл. 7, ал. 2;

2. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) правата, произтичащи от издадения лиценз на превозвача, са били прекратени през последните две години на основание чл. 11, т. 1, букви "а", "в" и "г";

3. (нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) са налице условията по чл. 4.

(2) (Предишна ал. 1 - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; доп., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Отказът от издаване или за продължаване срока на лиценза за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или на лиценза на Общността се мотивира.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Изричният или мълчаливият отказ подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Изисквания към автомобилните превозвачи с оглед лицензирането и регистрирането им по ЗАВП - преглед на водещата съдебна практика (19 анотации)

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; доп., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, изм. и доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) При настъпване на промени в обстоятелствата, вписани в лиценза за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или в лиценза на Общността, извън случаите по ал. 2 превозвачът подава заявление за отразяването им в 30-дневен срок от тяхното настъпване.

(2) (Предишен текст на чл. 10, изм. и доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) При смърт на физическото лице - едноличен търговец, при прехвърляне на предприятието на търговеца като съвкупност от права, задължения и фактически отношения или при преобразуване на превозвача правата му, произтичащи от

лиценза за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или от лиценза на Общността, преминават върху неговия правоприменител. Той е задължен в срок до три месеца да подаде заявление до лицензиращия орган за отразяване на промяната в лиценза, ако са изпълнени изискванията на чл. 7, ал. 2.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) Правата, произтичащи от лиценза за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или от лиценза на Общността, се прекратяват:

1. по решение на лицензиращия орган, когато:

а) (изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) лицензът за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или лицензът на Общността е издаден въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;

б) (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) превозвачът престане да отговаря на изискванията на чл. 7, ал. 2;

в) (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) при осъществяване на дейността от превозвача са нарушени този закон и подзаконовите нормативни актове, двустранните и многостранните договори, по които Република България е страна, паспортният и митническият режим в Република България или в чужбина;

г) (нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) са използвани неистински документи или документи с невярно съдържание при осъществяване на дейността;

д) (нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; отм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.);

е) (нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) не са спазени сроковете за представяне на документи за доказване на финансова стабилност, указани в наредбата по чл. 7, ал. 3.

2. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) по молба на неговия притежател;

3. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) с прекратяване на юридическото лице на притежателя на лиценза за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или на лиценза на Общността;

4. с прекратяване на дейността на едноличния търговец;

5. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) с изтичане на срока, за който е издаден;

6. (Отм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.)

Изисквания към автомобилните превозвачи с оглед лицензирането и регистрирането им по ЗАВП - преглед на водещата съдебна практика (19 анотации)

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) (1) Таксиметров превоз на пътници може да се извършва от търговци, притежаващи удостоверения за регистрация, или от водачи, извършващи дейността от името на регистриран превозвач, но за своя сметка.

(2) Регистрацията по ал. 1 се извършва от Изпълнителната агенция "Автомобилна администрация", където се води регистър.

(3) За вписване в регистъра лицата по ал. 1 трябва:

1. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) да подадат заявление до Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", комплектувано с документите, определени в наредбата по чл. 12а, ал. 5;

2. да отговарят на изискванията за благонадеждност, посочени в чл. 7, ал. 4;

3. да отговарят на изискванията за професионална компетентност, посочени в чл. 7, ал. 5.

(4) При непълноти на представените документи по ал. 3 Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" в 10-дневен срок от подаване на заявлението писмено уведомява лицето и дава срок за отстраняването им.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) В 14-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняването на непълнотите по ал. 4 изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" или упълномощени от него длъжностни лица извършват регистрацията и издават удостоверение за регистрация на лицата, които отговарят на изискванията на чл. 7, ал. 4 и 5 и са приложили документите по ал. 3. Неразделна част от удостоверението за регистрация е списък на превозните средства, с които се извършват превозите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" мотивирано отказва извършването на регистрация на лице, което не отговаря на някое от изискванията на чл. 7, ал. 4 или 5 или не е комплектувало заявлението с документите, определени в наредбата по чл. 12а, ал. 5, и уведомява лицето за това.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отказът да се извърши регистрацията подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) Правото да се извършва таксиметров превоз на пътници се прекратява:

1. по решение на органа, извършил регистрацията, когато:

а) регистрацията е извършена въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;

б) превозвачът престане да отговаря на изискванията на чл. 7, ал. 4 или 5;

в) при осъществяване на дейността от превозвача са нарушени този закон и подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на него;

г) са използвани неистински документи или документи с невярно съдържание при осъществяване на дейността;

2. по молба на притежателя на удостоверение за регистрацията;

3. с прекратяване на юридическото лице на притежателя на удостоверението за регистрацията;

4. с прекратяването на дейността на едноличния търговец.

Позицията на българския съд във връзка с правните аспекти на таксиметровия превоз на пътници (11 анотации)

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) (1)

В регистъра по чл. 12, ал. 2 се вписват:

1. пореден номер и дата на регистрацията;

2. фирма, седалище и адрес на управление на търговеца;

3. номер по БУЛСТАТ;

4. номер на издаденото удостоверение за регистрацията;

5. (нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) данни за моторните превозни средства, с които превозвачът извършва превозите:

а) регистрационен номер;

б) идентификационен номер;

в) марка и модел;

г) дата на първа регистрацията;

6. (предишна т. 5, изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) дата на заличаване на регистрацията и основанията за това.

(2) (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 18.11.2007 г.) При вписване за първи път в регистъра по ал. 1 от датата на първата регистрацията на моторното превозно средство не трябва да са изтекли повече от 5 години.

(3) (предишна ал. 2, изм. ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Искане за изменение и допълнение в регистъра и в удостоверението за регистрацията се прави в 30-дневен срок от промяната на обстоятелствата, които подлежат на вписване.

(4) (предишна ал. 3, изм., ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Зачичаването от регистъра се извършва със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация".

(5) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.; предишна ал. 4, изм.- ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Редът за регистрацията и заличаване от регистъра по чл. 12, ал. 2, както и за извършване на таксиметров превоз на пътници се определя с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Позицията на българския съд във връзка с правните аспекти на таксиметровия превоз на пътници (11 анотации)

Чл. 12б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм., бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г., доп. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.) Превоз на пътници и товари за собствена сметка може да се извършва от еднолични търговци или юридически лица, при условия и по ред, определен с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Наредбата не се прилага за превоз на:

1. пътници за собствена сметка, извършван с автомобили, в които броят на местата за сядане, без мястото на водача, е не повече от 8;

2. (изм.- ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) товари с моторни превозни средства или състав от пътни превозни средства с товароносимост до 3,5 тона или с максимално допустима маса до 6 тона, с изключение на превозите, за които по силата на международни договори, по които Република България е страна, се изисква разрешително;

3. (нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 4.12.2011 г.) товари с моторни превозни средства или състав от пътни превозни средства с максимално допустима маса до 3,5 тона, с изключение на превозите, за които по силата на международни договори, по които Република България е страна, се изисква разрешително;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) пътници и товари при бедствия, аварии и други извънредни ситуации;

5. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; предишна т. 4, бр. 17 от 2011 г.) пътници и товари, извършван от Министерството на отбраната, структурите на подчинение на министъра на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция "Национална сигурност" ,държавните предприятия

"Строителство и възстановяване", "Транспортно строителство и възстановяване" и "Съобщително строителство и възстановяване", свързан с нормативно определените им публични задачи, както и от съюзническите и/или чуждите въоръжени сили, преминаващи през територията на Република България и пребиваващи на нея.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г., отм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

(5) (Отм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

(6) (Отм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

(7) (Отм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

(8) (Отм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

(9) (Отм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

(10) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 26.04.2011) Превоз на товари за собствена сметка между два пункта на територията на Република България не може да се извършва с моторни превозни средства или състав от пътни превозни средства с допустима максимална маса над 12 тона, освен ако лицето, за чиято сметка се извършва превозът, притежава лиценз за извършване на обществен превоз на товари.

(11) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Лицата по ал. 1 са длъжни да уведомят писмено Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, че извършват превози за собствена сметка на пътници или товари еднократно, не по-късно от деня на започването на дейността по извършването на превозите.

Превоз на пътници и товари за собствена сметка - актуаланата съдебна практика (10 анотации)

Чл. 12в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г., отм., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.)

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) За превоза на специфични товари (товари със специфични свойства), като: малотрайни хранителни продукти, живи животни, птици и други, министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията може да определи специални правила за превозвачите и превозните средства и да постави допълнителни изисквания за извършване на вътрешни превози.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 80 от 2007 г.) Превоз на опасни товари на територията на Република България се извършва при спазване изискванията на Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе (ADR)(обн., ДВ, бр. 73 от 1995 г.; попр., бр. 63 от 2005 г.) и на наредба за условията и реда за извършване на превоз на опасни товари, издадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на вътрешните работи и министъра на околната среда и водите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Водачите, извършващи превози на опасни товари, трябва да притежават познания, придобити чрез посещения в курсове за професионално обучение, и удостоверение за успешно положен изпит. Удостоверението се издава от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" и е със срок на валидност 5 години.

(3) Валидността на удостоверението по ал. 2 може да се продължи за нов период от 5 години в случаите, когато преди датата на изтичане на валидността на удостоверението му водачът е завършил опреснителен курс и е положил успешно съответния изпит.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Лицата, осъществяващи превози на опасни товари и/или товарене и разтоварване на опасни товари, са длъжни да ползват един или повече консултанти по безопасността при превоза на опасните товари.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Консултантите по безопасността при превоза на опасните товари трябва да притежават познания, придобити чрез посещения в съответни курсове за професионално обучение, и удостоверение, издадено след успешно положен изпит. Удостоверението се издава от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" и е със срок на валидност 5 години за съответния вид товари.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Условията и редът за издаване на удостоверения за завършен курс за професионално обучение на водачите по ал. 2 и на консултантите по безопасността при превоза на опасни товари по ал. 5 се определят с наредбата по ал. 1.

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Контролът при превозите на опасни товари се осъществява по ред, определен в наредбата по ал. 1.

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Курсове за обучение на водачи на моторни превозни средства за извършване на превоз на опасни товари и/или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари се организират от търговци и юридически лица с нестопанска цел с разрешение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или на упълномощено от него длъжностно лице.

(2) Обучението се извършва по учебна документация, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация".

(3) Разрешение за организиране на курсове за обучение на водачи на моторни превозни средства за извършване на превоз на опасни товари и/или на консултанти по безопасността на превоза на опасни товари се издава, когато учебните кабинети, преподавателите, учебните помагала и средствата за провеждане на практически упражнения отговарят на изискванията на наредбата по чл. 14, ал. 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В едномесечен срок от подаване на заявлението министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него длъжностно лице издава или мотивирано отказва издаването на разрешение.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Разрешението се издава за срок 5 години.

(7) Срокът на разрешението може да бъде продължен за нови 5 години, когато лицето по ал. 1 е направило писмено заявление за това преди изтичането на срока на валидност на разрешението и отговаря на изискванията на наредбата по чл. 14, ал. 1.

(8) Правата, произтичащи от разрешението, се прекратяват:

1. с отнемането на разрешението;
2. с прекратяването на дейността на едноличния търговец;
3. с прекратяването на юридическото лице;
4. с изтичането на срока, за който е издадено;
5. по молба на неговия притежател.

(9) Разрешението се отнема, когато се установи, че е издадено въз основа на неистински документ или документ с невярно съдържание или при нарушение на условията и реда за извършване на обучението, определени в наредбата по чл. 14, ал. 1.

(10) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Разрешението се отнема с мотивирана заповед на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или на упълномощено от него длъжностно лице.

(11) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отнемането на разрешението подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(12) Лицата, чието разрешение е отнето, могат да кандидатстват за получаване на ново разрешение не по-рано от една година от датата на отнемането му.

Чл. 15. (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Превозвачите, лицензирани или регистрирани по реда на този закон, организират дейността и труда на водачите в съответствие със закона и с разпоредбите на двустранните и многостранните договори, свързани с превозите на пътници и товари, по които Република България е страна, и създават условия за повишаване квалификацията им.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба документите, които водачите трябва да носят при извършване на превозите, техните образци и сроковете за съхранението им.

Глава трета ВЪТРЕШНИ ПРЕВОЗИ Раздел I

Превоз на пътници по автобусни линии (Загл. изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.)

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) Общественият превоз на пътници по автобусни линии се извършва съгласно утвърдените транспортни схеми - републиканска, областни и общински.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Републиканската транспортна схема включва автобусните линии, обслужващи две или повече области. Тя се утвърждава от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(3) Областните транспортни схеми включват автобусните линии, обслужващи две или повече общини от една област. Те се утвърждават от съответните областни управители.

(4) Общинските транспортни схеми включват следните видове автобусни линии:

1. (доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) градски основни и допълнителни - за превози между пунктове в чертите на населеното място, определени със строителните му граници в действащия устройствен план;

2. междуселищни - за превози, свързващи две или повече населени места в границите на общината.

(5) Общинските транспортни схеми се утвърждават от съответните общински съвети.

(6) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 01.01.2013 г.) Когато маршрутът на линия от областните транспортни схеми съвпада с маршрута на линия от републиканската транспортна схема в две или повече спирки, между часовете на тръгване от тези спирки трябва да има интервал.

(7) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 01.01.2013 г.) Интервалите между часовете на тръгване по ал. 6 и интервалите между часовете на тръгване по линиите от републиканската транспортна схема, които са от едно и също направление, се определят с наредбата по чл. 18.

Превозът на пътници по автобусни линии - правните спорове в практиката (27 анотации)

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласувано с министъра на регионалното развитие и благоустройството с наредба определя условията и реда за утвърждаване на транспортните схеми и за осъществяване на обществените превози на пътници с автобуси.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) Превозите по автобусни линии се възлагат на лицензирани превозвачи чрез конкурс.

(2) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Превозите по автобусни линии се възлагат след проведена процедура по Закона за концесиите или Закона за обществените поръчки и в съответствие с Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (L 315/1 от 3 декември 2007 г.), когато възложителят предвижда компенсирани на превозвачите за извършени разходи и/или им предоставя изключителни права срещу изпълнението на задължение за обществена услуга.

(3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Не се допуска възлагане на поръчки при условията на чл. 5, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета.

(4) (Премишна ал. 2 - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Превозвачите са длъжни да изпълняват възложените им автобусни линии и разписания в съответствие с изискванията на този закон, Закона за движението по пътищата, подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на тях, и постигнатите договорености с възложителя.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; предишна ал. 3, бр. 17 от 2011 г.) Превозите по автобусни линии се извършват само от превозвачи, сключили договор с възложителя.
Превозът на пътници по автобусни линии - правните спорове в практиката (27 анотации)

Чл. 20. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Междуселищните автобусни линии задължително се обслужват от официално обявени от общините автогари и автоспирки по съответните маршрути.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Моторните превозни средства за обществен превоз по автобусни линии на градския транспорт задължително спират на определените спирки.
Превозът на пътници по автобусни линии - правните спорове в практиката (27 анотации)

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба задължителните изисквания към автогарите, условията и реда за работа в тях.

(2) С наредбата по ал. 1 се определят и:

1. категориите на автогарите;

2. условията и редът за категоризация на автогарите, които отговарят на изискванията по ал. 1.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Всички превозвачи по автобусни линии задължително използват автогарите и автоспирките по изпълнявания маршрут и спазват установеното разписание. В населените места с повече от една автогара кметът на общината определя автогарите, които са начални, междинни или крайни спирки по маршрута.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Собствениците на автогари са длъжни да допускат срещу заплащане всички превозвачи, извършващи превози по автобусните линии.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Собствениците на автогари задължително прилагат еднакви критерии спрямо всички превозвачи при определяне размера на цените за преминаване, за престой, за предоставяне на право за продажба на билети и за извършване на други услуги.

(4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Начинът на формиране на цените се определя съгласно методика, утвърдена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията на база на категоризиране на автогарите.
Превозът на пътници по автобусни линии - правните спорове в практиката (27 анотации)

Раздел II

Специализирани и случайни автобусни превози. Таксиметрови превози на пътници

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., доп., бр. 42 от 2007 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Специализирани и случайни автобусни превози се извършват от лицензирани превозвачи по договорени с клиента цени при условия и по ред, определени с наредба, издадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Случайните автобусни превози се извършват след разрешение от дирекциите "Автомобилна администрация" на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация".

(3) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Извършването на случаен превоз започва с попълване на превозен документ по образец, определен в наредбата по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2007 г., отм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2007 г., отм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 23а. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.11.2007 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Случайните превози на деца и/или ученици се извършват само през светлата част на денонощието с автобуси, за които има издадено удостоверение за категоризация по системата за международна класификация на автобусите за туризъм на Международния съюз по автомобилен транспорт (IRU).

Чл. 23б. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) (1) Специализираните, случайните и превозите за собствена сметка на деца и/или ученици се извършват от водачи, които притежават най-малко две години професионален опит като водачи на автобус и са на възраст не по-малко от 25 години.

(2) (В сила от 01.01.2012 г.) Специализираните, случайните и превозите за собствена сметка на деца и/или ученици се извършват с автобуси, за които има издадено удостоверение за преминал допълнителен преглед за

проверка на оборудването им.

(3) (В сила от 01.01.2012 г.) Удостоверението по ал. 2 се издава от лицата по чл. 148, ал. 2 от Закона за движението по пътищата по реда на наредбата по чл. 147, ал. 1 от същия закон.

Чл. 23в. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) При извършване на специализирани, случайни и превози за собствена сметка на деца и/или ученици възложителят на преvoза, съответно организаторът му, предприемат мерки за осигуряване на безопасното им качване и слизане от превозното средство.

Чл. 24. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Таксиметровите превози на пътници се извършват от регистрирани превозвачи или от водачи, извършващи дейността от името на регистриран превозвач, но за своя сметка, с леки автомобили до седем места, включително мястото на водача, с електронен таксиметров апарат с фискална памет, по ред, определен в наредбата по чл. 12а, ал. 5, след издаване на разрешение за таксиметров превоз на пътници.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 1.07.2006 г. за автомобили с първа регистрация до 1 януари 1990 г.; в сила от 1.01.2007 г. за автомобили с първа регистрация след 1 януари 1990 г.) Регистрираните превозвачи могат да осъществяват таксиметрови превози на пътници само с автомобили, от датата на първата регистрация, на които не са изтекли повече от 10 години.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Изискванията към водачите на леки таксиметрови автомобили се определят с наредбата по чл. 12а, ал. 5. Позицията на българския съд във връзка с правните аспекти на таксиметровия превоз на пътници (11 анотации)

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Разрешението за таксиметров превоз на пътници се издава от кмета на общината или от упълномощено от него длъжностно лице за всеки отделен автомобил.

(2) Разрешението по ал. 1 се издава въз основа на:

1. заявление от превозвача;
2. удостоверение за регистрация;
3. (отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.)
4. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) копия от удостоверенията за обществен превоз на пътници, издадени на автомобилите, с които превозвачът кандидатства;
5. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) удостоверение, че данъчно задълженото лице няма задължения за данъци и осигурителни вноски, освен когато са отсрочени или разсрочени по законов ред.

(3) Общинският съвет определя срока на валидност на разрешението по ал. 1, който е еднакъв за всички превозвачи и не може да бъде по-кратък от 12 месеца.

(4) Общинският съвет определя броя на таксиметровите автомобили, работещи на територията на общината, както и условията и реда за разпределянето им между превозвачите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 26.05.2011 г.) Общинските съвети определят максимални цени за таксиметров превоз на пътници за един километър пробег по съответната тарифа, валидни за територията на съответната община, където е издадено разрешението по ал. 1.

(6) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 26.05.2011 г.) Цените по ал. 5 се актуализират най-малко веднъж годишно.

Чл. 24б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 95 от 2005 г., в сила от 01.03.2006 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) Функционалните и техническите изисквания, на които трябва да отговаря фискалната памет на електронните таксиметрови апарати, предназначени за регистрация и контрол на оборота от услугите с леки автомобили за таксиметров превоз на пътници, въвеждането е в експлоатация, регистрацията и контролът върху техническото състояние се определят с наредба от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на финансите.

Чл. 24в. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Условията и редът за извършване на превоз на трудноподвижни лица със специални превозни средства се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Раздел III

Превози с атракционна цел (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.)

Чл. 24г. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Кметовете на общини определят маршрута на движение на пътните превозни средства и на съставите от пътни превозни средства, с които се извършват превози с атракционна цел на територията на съответните общини, като съобразяват маршрутите им на движение с утвърдената транспортна схема и с изискванията за безопасност за движение по пътищата.

Глава четвърта МЕЖДУНАРОДНИ ПРЕВОЗИ

Раздел I

Достъп на български превозвачи до международен превоз на товари и на чуждестранни превозвачи до превоз на товари на българска територия

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от

2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Международен превоз на товари може да се извършва от:

1. (Изм.- ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) превозвач, който притежава лиценз на Общността и разрешително, когато такова се изисква по силата на международни договори, по които Република България е страна;

2. (Изм.- ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) лица по чл. 12б, ал. 1, които притежават разрешително, когато такова се изисква по силата на международни договори, по които Република България е страна.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за издаване на разрешително се определят от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за държавата до или през чиято територия преминава маршрутът, когато се изисква такова разрешително по силата на двустранни и многостранни международни договори, по които Република България е страна.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Разрешителните не подлежат на преотстъпване.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Контролът по използването на лиценза и разрешителните, издадени по ал. 1, се осъществява от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Тълкувателни насоки на българските съдилища във връзка с международния превоз на товари (6 анотации)

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) В съответствие с двустранните и многостранните международни договори, по които Република България е страна, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласува с компетентните органи на държавите броя на разрешителните, които се предоставят за българските превозвачи.

Чл. 27. (Изм.- ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 102 от 2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Чуждестранни превозвачи могат да извършват превози на товари до или транзит през територията на Република България ако имат лиценз на Общността, издаден от компетентните органи на държавата членка по установяване на превозвача или ако имат издадено от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията разрешително, когато такова се изисква по силата на двустранни и многостранни международни договори, по които Република България е страна, или след заплащане на такса на граничните контролно-пропускателни пунктове. Разрешително не се изисква и не се дължи такса на граничните контролно-пропускателни пунктове при извършване превози на товари от съюзнически и/или чужди въоръжени сили, преминаващи през територията на Република България или пребиваващи на нея.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) В съответствие с договореностите по ал. 1 Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласува броя на разрешителните за чуждестранните превозвачи и ги предоставя на компетентните органи на съответната държава за разпределение.

(3) Предоставените по ал. 2 разрешителни не могат да се преотстъпват на превозвачи от трети страни.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Контролът по използването на разрешителните, издадени по ал. 1, се осъществява от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Не се допускат превози на товари от чуждестранни превозвачи между два пункта на територията на Република България, освен когато това е разрешено съгласно международни договори, по които Република България е страна, или когато тези превози се извършват от превозвачи, регистрирани в държави - членки на Европейския съюз, които са отворили своя национален пазар за такива превози за българските превозвачи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) В случаите, когато съгласно международните договори, по които Република България е страна, такива превози се допускат, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава разрешително, с което се установяват конкретните условия за използването му.

Раздел II

Достъп на български превозвачи до международни превози на пътници и на чуждестранни превозвачи до превоз на пътници на територията на Република България

Чл. 29. (Изм.- ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Български превозвач може да извършва международен превоз на пътници, ако притежава лиценз на Общността и разрешително, когато такова се изисква по силата на международни договори, по които Република България е страна.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за издаване на разрешително се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията в съответствие с двустранните и многостранните международни договори, по които Република България е страна.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Разрешителните не подлежат на преотстъпване.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Контролът по използването на лицензите и разрешителните, издадени по смисъла на ал. 1, се

осъществява от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2007 г., отм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 29б. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.11.2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Предишен текст на чл. 29б, изм. и доп. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Международните случайни превози на деца и/или ученици, осъществявани от български превозвачи, се извършват само през светлата част на денонощието с автобуси, за които има издадено удостоверение за категоризация по системата за международна класификация на автобусите за туризъм на Международния съюз по автомобилен транспорт (IRU).

(2) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Международните случайни превози на деца и/или ученици, осъществявани от български превозвачи, както и превозите за собствена сметка на деца и/или ученици, осъществявани с моторни превозни средства с българска регистрация, се извършват от водачи, които притежават най-малко 2 години професионален опит като водачи на автобус и са на възраст не по-малка от 25 години.

(3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) Превозите по ал. 2 се извършват с автобуси, за които има издадено удостоверение за преминал допълнителен преглед за проверка на оборудването им.

(4) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) Удостоверението по ал. 3 се издава от лицата по чл. 148, ал. 2 от Закона за движението по пътищата по реда на наредбата по чл. 147, ал. 1 от същия закон.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Чуждестранен превозвач може да извършва редовни международни превози на пътници до или транзит през територията на Република България само ако има издадено от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията разрешително в съответствие с двустранните и многостранните договори, по които Република България е страна.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) В съответствие с договореностите по ал. 1 Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласува броя на разрешителните за чуждестранните превозвачи и ги предоставя на компетентните органи на съответната държава.

(3) Предоставените по ал. 2 разрешителни не могат да се преотстъпват на превозвачи от трети страни.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Контролът по използването на разрешителни, издадени по смисъла на ал. 1, се осъществява от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава разрешителни на чуждестранни превозвачи по чл. 30 след представяне на документите, установени с двустранните и многостранните договорености, и искане от компетентния орган на държавата на чуждестранния превозвач.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията с наредба установява условията и реда и сроковете за издаване на разрешителни и случаите на отнемане или промяна на издадено разрешително.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него длъжностно лице може да откаже издаването на разрешително, да открие процедура по промяната им или да отнеме разрешителни, ако се установи нарушение на действащото законодателство, на двустранните и многостранните международни договори, по които Република България е страна, и на паспортния и митническия режим, установен в страната.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;) Чуждестранен превозвач може да извършва случаен или совалков превоз до или през територията на Република България с лиценз на Общността, издаден от компетентните органи на държавата членка по установяване на превозвача, и без разрешително, освен ако е предписано друго в двустранните или в многостранните договори, по които Република България е страна.

Чл. 34. (1) Не се допуска извършване на каботажни превози на пътници от чуждестранни превозвачи между два пункта на територията на Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) В случаите, когато съгласно международните договори, по които Република България е страна, се допускат каботажни превози по ал. 1, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава разрешително на чуждестранния превозвач и установява броя на курсовете.

Глава пета

ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ПРИ ДОГОВОРИТЕ ЗА ПРЕВОЗ

Раздел I

Договор за превоз на пътници

Чл. 35. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 42 от 2007 г.) (1) (Предишен текст на чл. 35 - ДВ, бр. 42 от 2007 г.) С договора за превоз на пътници превозвачът се задължава да превози с автомобили пътници и техните багажи до определено място, а пътникът поема задължение да заплати превозната цена.

(2) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2007 г.) С договора за извършване на случаен превоз на деца или ученици превозвачът се задължава да извършва превоза само през светлата част на денонощието.

Чл. 36. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) При превоз на пътници превозвачът е длъжен да издава:

1. индивидуален или колективен билет - при превоз по автобусни линии;
2. фактура - при случайни превози;
3. карти за специализиран превоз - при специализиран превоз.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Действителността на договора за превоз на пътници по автобусни линии не зависи от издаването, редовността или изгубването на билета.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 20.10.2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.);(1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 20.10.2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Превозвачът задължително издава багажна разписка на пътника за всеки отделен багаж, предаден за превоз в багажното помещение на автобуса.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 20.10.2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Багажната разписка установява принадлежността на багажа към пътника

(3) Издаването на разписката не дава право на превозвача да събира допълнителна такса.

Чл. 38. Билетът и багажната разписка са доказателство за вписаните в тях данни до доказване на противното.

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; доп., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм., бр. 50 от 2012 г., в сила от 03.07.2012 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., Доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. изцяло, бр. 50 от 2012 г., в сила от 03.07.2012 г.) За превози се използват билети, издадени от фискални устройства по реда на Наредба № Н-18 от 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства (обн., ДВ, бр. 106 от 2006 г.; изм., бр. 7 и 79 от 2007 г., бр. 77 от 2009 г., бр. 49 от 2010 г., бр. 48 и 64 от 2011 г., бр. 7 и 27 от 2012 г.).

(2) (Изм. изцяло, бр. 50 от 2012 г., в сила от 03.07.2012 г.) Билетите по ал. 1 съдържат най-малко следните реквизити:

1. за превози по градски линии:

а) наименование на издателя на билета;

б) надпис „Билет за пътуване“;

в) номер на билета;

г) превозна цена (цифром и словом);

д) дата на издаване на билета;

2. за превози по междуселищни и международни линии:

а) наименование и адрес на превозвача съгласно лиценза за извършване на обществен превоз на пътници;

б) надпис „Билет за пътуване“;

в) номер на билета;

г) превозна цена (цифром и словом);

д) маршрут;

е) отстъпка от превозната цена за случаите, предвидени в закон или в подзаконов нормативен акт;

ж) датата на пътуване и часа на тръгване;

з) номер на мястото на пътника.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 85 от 20.10.2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.;) Когато багажната разписка не е комбинирана с билет, тя трябва да съдържа името и адреса на превозвача и имената на пътника.

(4) (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.;) Когато багажната разписка е комбинирана с билет, който не е поименен, тя трябва да съдържа имената на пътника.

Чл. 40. В случаите, когато билетът не е поименен, той може да се преотстъпва, докато превозът не е започнал.

Чл. 41. (1) Превозвачът предава багажите лично на приносителя на багажната разписка. При непредставяне на багажната разписка превозвачът не е длъжен да предаде багажа, покрит от този документ, освен ако са налице доказателства за това.

(2) Непотърсените багажи се депозират и се съхраняват с грижата на добър търговец от превозвача или от трето лице за сметка на пътника за срок три месеца.

Раздел II

Отговорност на превозвача по договора за превоз на пътници

Чл. 42. Превозвачът отговаря за живота и за всяко телесно или психическо увреждане на пътника вследствие на злополука във връзка с превоза, докато пътникът се е намирал в превозното средство или се е качвал, или е слизал от него, или е предизвикана поради товаренето и разтоварването на багажите.

Чл. 43. Превозвачът се освобождава от отговорност, ако увреждането по чл. 42 е причинено от обстоятелства, които превозвачът, независимо от взетите от него мерки според особеностите на случая, не може да избегне или последиците от които не може да предотврати (непреодолима сила).

Чл. 44. Превозвачът не се освобождава от отговорност за вредите, причинени поради физическите или умствените недостатъци на водача или на други лица, изпълняващи функции по превоза, дефектите или състоянието и функционирането на превозното средство.

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.)(1) Превозвачът отговаря за цялостната или частичната липса или повреда на багажите на пътника от момента на получаването им до предаването им, включително за времето, през което са били съхранявани.

(2) Превозвачът отговаря за багажите, намиращи се на превозното средство, освен ако повредата или липсата се дължат на естеството или дефекти на самия багаж или въпреки взетите мерки вредите не са могли да бъдат предотвратени (непреодолима сила).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) Превозвачът дължи обезщетение за цялостната или частичната липса или повреда на багажите, но не повече от 1000 лв. на багажна единица.

Чл. 46. (1) Недоставените багажи в срок 14 дни, считано от датата, на която пътникът ги е потърсил, се считат за загубени.

(2) Когато багаж, считан за загубен, бъде намерен в срок една година от датата, на която пътникът го е потърсил, превозвачът е длъжен да го уведоми.

(3) След връщане на полученото обезщетение от пътника превозвачът е длъжен да му предаде намерения багаж. Пътникът запазва правото си на обезщетение за забавата.

Чл. 47. Превозвачът се освобождава изцяло или частично от отговорност за вреди, настъпили по вина на пътника или вследствие на негово поведение, излизащо извън рамките на нормалното поведение на пътник.

Чл. 48. В случаите, когато вредите са настъпили по вина на трето лице, превозвачът има право на регресен иск.

Раздел III Договор за превоз на товари

Чл. 49. С договор за автомобилен превоз на товари превозвачът се задължава срещу заплащане да превози с превозно средство до определено местоназначение товар, който изпращачът му предава.

Чл. 50. (1) Договорът за превоз се установява с товарителница.

(2) Действителността на договора за превоз не зависи от издаването, редовността или изгубването на товарителницата.

Чл. 51. (1) Товарителницата се изготвя в три оригинални екземпляра, подписани и подпечатани от изпращача и от превозвача.

(2) Когато товарът трябва да бъде натоварен на няколко превозни средства или когато товарите са от различен вид, всяка от страните има право да изисква изготвяне на толкова товарителници, колкото е броят на превозните средства или на видовете товари.

Чл. 52. (1) Изпращачът посочва в товарителницата точното наименование на товара и особените му свойства, ако има такива.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.) Едновременно с товара изпращачът предава на превозвача всички документи, изисквани от органите за държавен здравен контрол, митническите и други органи за този превоз.

Чл. 53. (1) Товарителницата трябва да съдържа най-малко следните данни:

1. мястото и датата на съставянето;
2. името и адреса на изпращача;
3. името и адреса на превозвача;
4. мястото и датата на приемане на товара за превоз и мястото на доставянето му;
5. името и адреса на получателя;
6. наименованието на вида на товара и вида на опаковката, а за опасните товари - тяхното общоприето наименование;
7. брутното тегло или изразеното по друг начин количество на товара;
8. броя на колетите (пакетите), особената им маркировка и номерата им;
9. превозната цена, допълнителните разходи, митническите сборове и други разноски, които възникват от момента на сключването на договора до доставянето на товара;
10. необходимите инструкции за митническите формалности и други подобни;
11. при необходимост - данни относно забрана за претоварване, разноски, които поема изпращачът, обявената стойност на товара, инструкциите на изпращача до превозвача относно застраховката на товара, срока за превоза и опис на документите, връчени на превозвача.

(2) Страните могат да вписват в товарителницата и други данни.

Чл. 54. Изпращачът дължи обезщетение на превозвача или на трети лица за настъпилите вреди поради неверни, неточни или непълни данни, вписани в товарителницата.

Чл. 55. Когато по искане на изпращача превозвачът впише в товарителницата посочените в предходните членове данни, счита се, че той действа от името на изпращача до доказване на противното.

Чл. 56. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) (1) (Предишен текст на чл. 56 - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Установяването на теглото на товара е задължение на изпращача (товародателя).

(2) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Товародателят или лицето, което извършва товаренето, са длъжни да не допускат масата на натовареното пътно превозно средство да надвишава допустимата максимална маса, отразена в свидетелството му за регистрация.

Чл. 57. Натоварването и разтоварването се извършват от изпращача, получателя или спедитора, освен ако

е уговорено друго.

Чл. 58. Подредждането на товара се извършва под прякото наблюдение на водача с оглед опазване на товара и осигуряване безопасността на движението.

Чл. 59. При приемането на товара превозвачът е длъжен да провери:

1. точността на данните в товарителницата;
2. видимото състояние на товара и опаковката му.

Чл. 60. (1) Превозвачът вписва в товарителницата мотивираните си възражения по повод на точността на данните в товарителницата и видимото състояние на товара и опаковката му. Изпращачът не е обвързан от възраженията, освен ако ги е приел изрично с товарителницата.

(2) При невписване на възражения от превозвача се приема, че товарът и опаковката му са били в добро състояние при приемането за превоз.

(3) Когато превозвачът не разполага със средства да провери данните, той вписва в товарителницата възраженията си, включително и по видимото състояние на товара и опаковката му.

Чл. 61. Товарителницата удостоверява условията на договора и получаването на товара от превозвача до доказване на противното.

Чл. 62. Специалните приспособления по автомобила при превоз на товари с особени изисквания поради естеството (вида), размерите и теглото на товара са за сметка на изпращача.

Чл. 63. Изпращачът има право да поиска от превозвача спиране на превоза, промяна на предвиденото място за доставяне или доставяне на товара на друг получател, но не по-късно от предаването на екземпляра от товарителницата на получателя. В този случай изпращачът поема всички разноски, свързани с промяната.

Чл. 64. Товарът, заедно с товарителницата, се предава на посочения в товарителницата получател или на негов пълномощник.

Чл. 65. След пристигането на товара на предвиденото в товарителницата място получателят има право да получи втория екземпляр от товарителницата и товара срещу подпис.

Раздел IV

Отговорност при договор за превоз на товари

Чл. 66. Изпращачът отговаря пред превозвача за вредите, нанесени на лица, вещи или други товари, и за разноските, произтичащи от недостатъци на опаковката на товара, освен ако тези недостатъци са били видими или известни на превозвача при приемането на товара за превоз и той не е направил възражение по този повод.

Чл. 67. Превозвачът отговаря за пълната или частичната липса или повреда на товара от момента на приемането му за превоз до получаването му, както и за забава при доставянето му.

Чл. 68. (1) Превозвачът се освобождава от отговорност по [чл. 67](#), когато липсата, повредата или забавата се дължат на изпращача или на получателя, на присъщ недостатък на товара или на обстоятелства, които превозвачът не е могъл да избегне и последиците от които не е могъл да преодолее (непреодолима сила).

(2) За да се освободи от отговорност по [ал. 1](#), превозвачът не може да се позовава на недостатъци на превозното средство, с което си служи, за да извърши превоза, или на грешки на водача.

(3) Доказването на обстоятелствата по [ал. 1](#) е в тежест на превозвача.

Чл. 69. Счита се, че има забава в доставянето, когато товарът не е бил доставен в уговорения срок или ако не е уговорен срок, когато действителното времетраене на превоза надвишава обичайно необходимото време за такъв превоз, извършен с грижата на добър търговец.

Чл. 70. (1) Счита се, без да са необходими други доказателства, че товарът е изгубен, когато той не бъде доставен в срок тридесет дни след изтичане на уговорения срок или в случаите, когато такъв срок не е уговорен, шестдесет дни след приемането на товара за превоз от превозвача.

(2) След получаване на обезщетението за изгубения товар правоимащият може да поиска да бъде уведомен писмено веднага щом товарът се намери в течение на една година, считано от изплащането на обезщетението.

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) (1) Превозвачът дължи обезщетение за цялостна или частична липса на товара, което се изчислява според неговата стойност на мястото и по времето, когато е бил приет за превоз.

(2) Стойността на товара се определя по борсовия курс или при липса на такъв - по текущата цена на пазара, или при липса на такава - по обичайната стойност на товарите от същия вид и качество.

(3) Обезщетението за цялостна или частична липса на товара е в размер на вредата, но не повече от 8,33 разчетни парични единици на килограм липсващо бруто тегло. В случай на цялостна липса се връщат превозната цена, митните сборове и другите разноски по превоза на товара изцяло, а при частична липса - пропорционално, като други обезщетения не се дължат.

Чл. 72. (1) Превозвачът дължи обезщетение при частична повреда на товара съобразно стойността на обезценяването му.

(2) Обезщетението не може да надвишава сумата, която би се получила при цялостна липса на товара.

Раздел V

Рекламации и иски при договори за превоз на товари и пътници

Чл. 73. (1) Увреденият клиент има право да предяви рекламация пред автомобилния превозвач.

(2) Към рекламацията си клиентът е длъжен да приложи превозните документи и всички други документи,

доказващи претърпяната вреда.

Чл. 74. Право да предявява рекламация има:

1. при превозите на товари - изпращачът на товара, в 30-дневен срок от датата на получаването;
2. при превоз на багажи - предявителят на багажната разписка, в 7-дневен срок от приключването на превоза;
3. във всички останали случаи - предявителят на документа, по който се рекламира, в 30-дневен срок.

Чл. 75. Предявяването на рекламация не е пречка за предявяване на иск.

Чл. 76. Исковете по чл. 75 се погасяват с изтичането на едногодишен давностен срок, а исковете, произтичащи от смърт или от телесна повреда на пътник, се погасяват с изтичането на 3-годишен давностен срок.

Чл. 77. (1) Предявяването на рекламация спира давността до деня на писменото ѝ отхвърляне или частичното ѝ приемане.

(2) При частично признаване на рекламацията давността продължава да тече само за останалата спорна част от рекламацията.

Глава шеста

ВРЕМЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНОТО СРЕДСТВО, ПРЕКЪСВАНЕ И ВРЕМЕ ЗА ПОЧИВКА. ОГРАНИЧАВАНЕ НА СКОРОСТТА (Загл. изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.)

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 80 от 2007 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.)

(1) При извършване на превози на пътници с автобуси и превози на товари с автомобили, които самостоятелно или в състав от пътни превозни средства имат допустима максимална маса над 3,5 тона, лицата, осъществяващи превози за собствена сметка, превозвачите и водачите спазват изискванията на:

1. Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт, за изменение на регламенти (ЕИО) № 3821/85 и (ЕО) № 2135/98 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета, наричан по-нататък "Регламент 561/2006".

2. Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета относно контролните уреди за регистриране на данните за движението при автомобилен транспорт, наричан по-нататък "Регламент 3821/85".

(2) (Доп. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Не е задължително оборудването с тахографи на превозните средства, посочени в чл. 13, параграф 1, букви "б", "в", "г", "д", "е", "ж", "з", "и", "м" и "о" от Регламент 561/2006, при извършване на превози на територията на Република България.

(3) При извършване на превози с превозните средства по ал. 2 водачите спазват изискванията за времето за управление, прекъсване и почивка по чл. 5-9 от Регламент 561/2006.

(4) Изискванията за времето за управление, прекъсване и почивка при извършване на превози с превозни средства по чл. 3, буква "а" от Регламент 561/2006 се определят от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията с наредбата по чл. 89, ал. 1."

Чл. 79. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 80. (Отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 81. (Изм и доп. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 82. (Изм и доп. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 83. (Отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 83а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2002 г., отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 84. (Отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 85. (Отм., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 86. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Чл. 87. (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г., изм. и доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) (Предишен текст на чл. 87 - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Минималната възраст на водачите, осъществяващи превози на пътници и превози на товари с максимално допустимо тегло на превозното средство над 7,5 тона, и на водачите, осъществяващи таксиметрови превози на пътници, е 21 години, а за всички останали - 18 години.

(2) (Нова - - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Водач, гражданин на държава-членка на Европейския съюз, който притежава удостоверение за професионална компетентност, признато от една от държавите членки, удостоверяващо, че той е завършил курс на обучение за водачи на превозни средства за превоз на товари и е навършил 18 години, се допуска да управлява превозно средство при превоз на товари с допустима максимална маса над 7,5 тона.

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) (1) Лицето по чл. 6, ал. 1 и ръководителят на предприятие, извършващо превоз за собствена сметка, изготвят график за работа за водачите, осъществяващи превози на пътници по автобусни линии с моторни превозни средства, които не попадат в обхвата на Регламент (ЕО) № 561/2006 или на Европейската спогодба за работата на екипажите на превозните средства, извършващи международни автомобилни превози (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 28 от 1995 г.) (ДВ, бр. 99 от 1995 г.),

наричана по-нататък „АЕТР“.

(2) Сведенията, които трябва да съдържат графиците за работа на водачите, и сроковете за тяхното съхранение се определят с наредбата по чл. 89, ал. 1.

Чл. 88а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) (1) Общата продължителност на периода на ежедневно управление при извършване на таксиметрови превози на пътници не трябва да надхвърля 12 часа. Почивката между два периода на ежедневно управление трябва да е не по-малко от 11 часа.

(2) След период от 4 часа управление водачът на лек таксиметров автомобил трябва да направи прекъсване най-малко 30 минути, освен ако започва период за почивка.

(3) Прекъсването по ал. 2 може да бъде заменено от прекъсвания с продължителност най-малко 15 минути всяко, вместени в периода за управление на превозното средство.

(4) Седмичната почивка на водачите, извършващи таксиметрови превози на пътници, е не по-малко от 36 последователни часа.

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г., в сила от 01.03.2006 г.; изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм., бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.11.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.12.2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията изпълнява функциите на компетентен орган, свързани с издаването на картите за дигитални тахографи, и определя с наредба необходимите мерки за изпълнението и прилагането на Регламент 3821/85 и Регламент 561/2006 съобразно своите компетенции.

(2) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор изпълнява функциите на компетентен орган, свързани с изискванията, условията и реда за регистрация на лицата, извършващи проверки, монтаж или ремонт на тахографи.

(3) Председателят на Българския институт по метрология изпълнява функциите на компетентен орган по одобряването на типа на тахографите, тахографските листове и картите за дигиталните тахографи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.12.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма определя с наредба необходимите мерки за изпълнението и прилагането на Регламент 3821/85, свързани с одобряването на типа на тахографите, тахографските листове и картите за дигиталните тахографи и с изискванията, условията и реда за регистрация на лицата, извършващи проверки, монтаж или ремонт на тахографи.

Чл. 89а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Дейностите по монтаж, калибриране, контролни проверки и ремонт на тахографи, наричани по-нататък "монтаж или монтаж и ремонт на тахографи", се извършват от лица, които са вписани в регистъра на лицата, извършващи такава дейност, и са получили удостоверение за това от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или от оправомощени от него длъжностни лица.

(2) Удостоверението по ал. 1 се издава на лица, които:

1. са регистрирани по Търговския закон, не са обявени в несъстоятелност и не са в производство за обявяване на несъстоятелност;

2. не са превозвачи и не извършват превози за собствена сметка;

3. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) разполагат с квалифициран персонал, нает по трудово правоотношение, който притежава образование и квалификация, необходими за извършване на дейността, и който е преминал обучение за извършване на монтаж или монтаж и ремонт на тахографи в съответствие с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85;

4. разполагат с материално-технически условия и оборудване за извършване на дейността, включително за извличане на информация от дигитални тахографи;

5. разполагат с необходимите за дейността нормативни актове, процедури и инструкции за работа.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Лицата по ал. 1 трябва да отговарят и на допълнителни изисквания, определени с наредбата по чл. 89, ал. 4, в зависимост от вида на тахографите, които ще монтират или ще монтират и ремонтират.

(4) Съответствието на лицата с изискванията по ал. 2 се удостоверява със:

1. удостоверение за актуално състояние;

2. декларация, че лицето не е обявено в несъстоятелност и не е в производство за обявяване на несъстоятелност;

3. удостоверение за регистрация или копие на карта за идентификация по БУЛСТАТ;

4. декларация, че лицето не е превозвач и не извършва превози за собствена сметка;

5. документ за образование, квалификация и трудови договори на персонала;

6. (изм. изцяло - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) документи за преминалото обучение на сервизните техници за извършване на монтаж или монтаж и ремонт на тахографи в съответствие с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85, издадени от производителите на тахографи или от лица, оправомощени от тях или от компетентни органи на държавите членки;

7. (изм. изцяло - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) документи, удостоверяващи разполагане с оборудване за проверка и калибриране на тахографи в съответствие с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85, издадени от лицата по т. 6.

(5) Длъжностните лица от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор извършват преглед на подадените документи и проверка на място за установяване на съответствие с изискванията на ал. 2 и 3. При проверката на място длъжностните лица имат право на достъп до местата, на които ще се извършва дейността, и да изискват писмени и устни обяснения от персонала на лицето, кандидатстващо за регистрация.

(6) Когато лицето отговаря на изискванията на ал. 2 и 3, председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощените от него длъжностни лица вписват лицето в регистъра по чл. 89г и му издават удостоверение за извършване на монтаж или монтаж и ремонт на тахографи, а когато лицето не отговаря на изискванията, мотивирано отказват регистрацията. Регистрацията е за срок три години.

(7) Отказите на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или на оправомощените длъжностни лица да регистрират лицата по ал. 1 подлежат на обжалване в 14-дневен срок от получаването им по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) За проверка на документи, проверка на място и издаване на удостоверение при регистриране на лица за монтаж или за монтаж и ремонт на тахографи се събират такси, определени с тарифа за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

Чл. 89б. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) Лицата, вписани в регистъра за извършване на монтаж или монтаж и ремонт на тахографи, са длъжни:

1. (доп. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) да извършват дейностите съгласно изискванията на наредбата по чл. 89, ал. 4 и на Регламент (ЕИО) № 3821/85;

2. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) да изпълняват предписанията и указанията, дадени им от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор при контрола по чл. 91, ал. 9;

3. при промяна на обстоятелствата по чл. 89а, ал. 2 в 7-дневен срок да уведомят Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Чл. 89в. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощените от него длъжностни лица заличават лицето от регистъра по чл. 89г и обезсилват издаденото удостоверение с мотивирана писмена заповед, когато:

1. лицето престане да отговаря на изискванията на чл. 89а, ал. 2 или 3;

2. системно не изпълнява задълженията си по този закон и наредбата по чл. 89, ал. 4;

3. съответен компетентен орган е установил, че удостоверението е издадено въз основа на неистински документ или на документ с невярно съдържание.

(2) Заповедите по ал. 1 подлежат на обжалване в 14-дневен срок от получаването им по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението им.

(3) Лице, на което е заличена регистрацията на основание ал. 1, т. 2 и 3, може да подаде заявление за регистрация не по-рано от една година от датата на обезсилване на удостоверението.

(4) По искане на регистрираното лице председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощените от него длъжностни лица спират временно или прекратяват действието на регистрацията по чл. 89а, ал. 1.

Чл. 89г. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Държавната агенция за метрологичен и технически надзор води публичен регистър на лицата, регистрирани за извършване на монтаж или монтаж и ремонт на тахографи. Информация за тези лица се публикува в официалния бюлетин на агенцията.

Чл. 89д. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм., бр. 102 от 2008 г.; изм., бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.12.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.12.2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията, определя с наредба изискванията за задължителна употреба на устройства за ограничаване на скоростта, монтирани в моторните превозни средства.

(2) Условието и редът за монтаж и настройка на устройствата за ограничаване скоростта на моторните превозни средства, произведени без такива устройства, както и изискванията към лицата, извършващи техния монтаж и настройка, се определят с наредбата по ал. 1.

(3) С устройства за ограничаване на скоростта трябва да бъдат оборудвани моторните превозни средства от следните категории:

1. М3 с технически допустима максимална маса над 10 тона и N3 за превози на пътници или товари на територията на Република България, на територията на държавите-членки на Европейския съюз, и за международни превози;

2. М3 с технически допустима максимална маса от 5 до 10 тона и N2 с технически допустима максимална маса от 7,5 до 12 тона с дата на първа регистрация след 1 октомври 2001 г. за превози на пътници или товари на територията на Република България, на територията на държавите-членки на Европейския съюз, и за международни превози;

3. М2 и N2 с технически допустима максимална маса от 3,5 до 7,5 тона с дата на първа регистрация след 1 октомври 2001 г. за превози на пътници или товари на територията на държавите-членки на Европейския съюз, и за международни превози;

4. (в сила от 01.01.2008 г.) М2 и N2 с технически допустима максимална маса от 3,5 до 7,5 тона с дата на първа регистрация след 1 октомври 2001 г. за превози на пътници или товари на територията на Република България.

(4) С устройства за ограничаване на скоростта не трябва да бъдат оборудвани моторните превозни средства:

1. от категории М2 и М3 с конструктивна максимална скорост, по-малка от 100 км/ч;
2. от категории N2 и N3 с конструктивна максимална скорост, по-малка от 90 км/ч;
3. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.; изм., бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.12.2009 г.) на Министерството на отбраната, както и на съюзнически и/или чужди въоръжени сили, преминаващи през територията на Република България или пребиваващи на нея и на Министерството на вътрешните работи или намиращи се под тяхно разпореждане;
4. с които се извършват превози по градски линии от общинската транспортна схема;
5. с които се извършват превози извън пътищата, отворени за обществено ползване;
6. с които се извършват научни изследвания по пътищата.

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Данните, регистрирани върху тахографските листове или другите носители на информация, служат като доказателство за скоростта на движението на автомобилите и времето за управление, прекъсване и почивка на екипажите.

Глава седма

КОНТРОЛ (Загл. изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.)

Чл. 91. (Изм и доп. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; доп., бр. 41 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.; изм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 102 от 2005 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съвместно с министъра на вътрешните работи ръководи и осъществява контрола по прилагането на закона при извършването на превози на пътници и товари с моторни превозни средства с българска или чуждестранна регистрация с изключение на превозите, извършвани от Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната и от съюзническите и/или чуждите въоръжени сили, преминаващи през територията на Република България или пребиваващи на нея.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Контролът по ал. 1 се осъществява чрез Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация".

(3) Длъжностните лица от Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" имат право:

1. (доп. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) да спират моторните превозни средства, извършващи обществени превози на пътници и товари и превози на пътници и товари за собствена сметка, за проверка;
2. (доп. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) на достъп до гаражите, сервизите, автогарите и всички помещения, свързани с дейността на превозвачите и на лицата, извършващи превози за собствена сметка;
3. (доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) да изискват от водачите и превозвачите за проверка и при необходимост да задържат всички документи, свързани с превоза на пътници и товари;
4. да контролират реда за заявяване, предоставяне, ползване и отчитане на разрешенията за извършване на превоз на пътници и товари;
5. (нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.; изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) да осъществяват контрол по спазване на правилата за извършване на обществен превоз на пътници и товари и за извършване на превози за собствена сметка, както и на техническата изправност на пътните превозни средства, с които се извършват превозите;
6. (нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) да контролират състоянието на материалната база и изпълнението на учебната документация в курсове за обучение на водачи за придобиване на начална квалификация и за усъвършенстване на познанията им, организирани по чл. 7в, ал. 1;
7. (нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) да осъществяват контрол върху състоянието и дейността на автогарите;
8. (нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; доп., бр. 41 от 2010 г.) да осъществяват контрол по спазване на правилата за извършване превоз на опасни товари, включително превоз на отпадъци в случаите по чл. 50, т. 3, буква „г" от Регламент (ЕО) № 1013/ 2006 г. на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно превози на отпадъци;
9. (нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) да контролират състоянието на материалната база и изпълнението на учебните програми от търговците или юридическите лица с нестопанска цел, получили разрешение за организиране на курсове за обучение на водачи на моторни превозни средства за извършване превоз на опасни товари и/или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари.
10. (нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) да ползват технически средства за установяване на размерите, масата, натоварването на ос и техническото състояние на пътните превозни средства и технически средства за контрол на устройствата за ограничаване на скоростта;
11. (нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) за установяване на нарушенията да използват технически средства или системи за заснемане, като заснетият снимков материал служи за доказателство.

(4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Служителите на Изпълнителната агенция "Автомобилна администрация" изпълняват и специфични функции с допълнителни задължения за непосредствен контрол върху безопасната експлоатация на пътните превозни средства и техническата им изправност, както и за спазване на нормативно установените условия и ред за извършване на обществен превоз на пътници и товари.

(5) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.; отм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.);

(6) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.; отм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.);

(7) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.; отм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.);

(8) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; предишна ал. 6, бр. 17 от 2011 г.) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор чрез определени от него длъжностни лица извършва поне веднъж в годината проверки на лицата, регистрирани да извършват монтаж или монтаж и ремонт на тахографи, за спазване обхвата на издаденото им удостоверение и условията, при които са го получили, и за изпълнение на задълженията им по този закон и по наредбата по чл. 89, ал. 4.

(9) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; предишна ал. 7, изм., бр. 17 от 2011 г.) При проверките по ал. 8 длъжностните лица от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор могат да:

1. предпришат мерки за отстраняване на нарушенията в подходящ срок;
2. дадат ход на производство по налагане на административно наказание.

(10) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; предишна ал. 8, изм., бр. 17 от 2011 г.) При извършване на проверките по ал. 8 длъжностните лица от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор имат право:

1. на достъп до местата, където се извършва монтаж или монтаж и ремонт на тахографи;
2. да изискват и получават информация и документи, свързани с дейността, за която са регистрирани лицата.

Контрол и административнонаказателна отговорност във връзка с извършването на автомобилни превози - обобщен преглед на съдебната практика (23 анотации)

Чл. 91а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм. и доп., бр.80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" извършва контролни проверки на пътя и в предприятията, които покриват:

1. до 31 декември 2007 г.-не по-малко от 1 на сто, от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2009 г.-не по-малко от 2 на сто, и от 1 януари 2010 г.-не по-малко от 3 на сто от изработените от водачите работни дни;
2. до 31 декември 2007 г.-не по-малко от 15 на сто от общия брой на проверените работни дни-на пътя, и не по-малко от 30 на сто-в предприятията;
3. след 1 януари 2008 г.-не по-малко от 30 на сто от общия брой на проверените работни дни-на пътя, и не по-малко от 50 на сто-в предприятията.

(2) Контролните проверки на пътя се организират на различни места и през различни часове на денонощието. По време на проверките се контролират дневните периоди на управление, прекъсванията, периодите на ежедневна и седмична почивка, правилното функциониране на контролните уреди и другите изисквания на закона.

(3) Освен елементите, които се контролират на пътя, контролните проверки в предприятията се разпростират по отношение на периодите на седмичните почивки и периодите на управление между седмичните почивки, спазването на разпоредбите, свързани с времето за управление за период две седмици, компенсиране намаляването на дневните и седмичните почивки, използването на листовите за записване на данните и организацията на работното време и другите изисквания на закона.

(4) Изпълнителната агенция "Автомобилна администрация" може да изиска от предприятията представяне в определен срок на документацията, свързана с елементите на проверките по ал. 2 и 3, за проверка. Тази проверка е равностойна на проверките, извършвани на територията на предприятията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) При извършване на контролни проверки на пътя и в предприятията Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" събира данни относно минималните условия за изпълнение на регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета относно хармонизирането на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт, наричан по-нататък "Регламент 3820/85", на Регламент 3821/85 и на Директива 2006/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно минималните условия за изпълнение на регламенти (ЕИО) № 3820/85 и (ЕИО) № 3821/85 на Съвета относно социалното законодателство, свързано с дейностите по автомобилния транспорт, и за отмяна на Директива 88/599/ЕИО на Съвета, разпределени в следните категории:

1. за пътни проверки:

а) вид на пътя съгласно класификацията на пътищата по чл. 3 от Закона за пътищата, държава на регистрация на проверяваното превозно средство;

б) тип на тахографа: аналогов или дигитален;

2. за проверки в предприятията:

а) вид на превозите: международни или вътрешни, на пътници или на товари, за собствена сметка или срещу заплащане;

б) брой на превозните средства на предприятието;

в) тип на тахографа: аналогов или дигитален.

(6) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Статистическите данни по ал. 5 се предоставят на Европейската комисия.

(7) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" съхранява данните по ал. 6, събрани през предходната година.

(8) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Превозвачите и лицата, извършващи превози за собствена сметка, съхраняват за период една година резултатите и други данни, предоставени им във връзка с проверките, извършени от органите за контрол в предприятията и/или на водачите на пътя.

(9) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията изпълнява функциите на компетентен орган чрез Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", като:

1. осигурява координация със съответните органи в други държави членки във връзка с извършването на съвместни проверки на водачи на превозни средства и на превозни средства, попадащи в обхвата на Регламент 3820/85 и Регламент 3821/85, предприемани най-малко 6 пъти годишно, по едно и също време, от контролните органи на две или повече държави членки, като всеки контролен орган осъществява правомощията си на територията на своята държава;

2. предава на Европейската комисия статистическите доклади по чл. 16, параграф 2 от Регламент 3820/85;

3. се подпомага взаимно с компетентните органи на други държави членки, когато при извършване проверка на водач на превозно средство, регистрирано в друга държава членка, са налице основания да се смята, че са били извършени нарушения, които не могат да бъдат установени по време на проверката поради липсата на необходимите данни.

(10) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията има представители в Комитета по чл. 18, параграф 1 от Регламент 3821/85.

(11) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба:

1. начина на провеждане, обхвата и организацията на контролни проверки на пътя и в предприятията;

2. система за класифициране на превозвачите и на лицата, извършващи превози за собствена сметка в зависимост от риска, която се основава на броя и вида на извършените нарушения.

Чл. 91б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Превозвачите и собствениците на автогари са длъжни:

1. да предоставят на служителите от Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" за проверка всички документи, свързани с превозите на пътници и товари;

2. да осигуряват на служителите от Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" достъп до гаражи, сервиси, автогари и всички други помещения, свързани с дейността по превозите на пътници и товари или с автогаровото обслужване на тази дейност.

Чл. 91в. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Превозвачите, ръководителите на предприятия и лицата, извършващи превози за собствена сметка, са длъжни да съхраняват най-малко една година след тяхното приключване и да предоставят за проверка от контролните органи:

1. тахографските листове от аналогови тахографи;

2. информацията, извлечена от паметта на дигиталния тахограф и от картата на водача;

3. пътните листове.

Чл. 92. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) В изпълнение на задълженията си по чл. 91 длъжностните лица извършват проверки и съставят актове за констатираните нарушения. Когато на водач е съставен акт за нарушение на регламент на европейските институции, на този закон или на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове, контролният талон към свидетелството му за управление се отнема и се връща след изпълнение на задължението му по ал. 4. Актът замества контролния талон за срок до един месец от връщането му на водача.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г., доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Наказателните постановления се издават от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от определени от него длъжностни лица с изключение на наказателните постановления по чл. 93а и чл. 96, ал. 4, които се издават от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или от определени от него длъжностни лица.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Съставянето на актовете, издаването и обжалването на наказателните постановления се извършват съгласно Закона за административните нарушения и наказания.

(4) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Наложено наказание „глоба“ се заплаща в едномесечен срок от влизането в сила на наказателното постановление.

(5) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Наказателното постановление, както и решението или определението на съда при обжалване заместват контролния талон към свидетелството за управление за срок до един месец от влизането им в сила.

(6) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) При заплащане на наложената глоба отнетият контролен талон се връща на водача.

Глава осма

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., доп., бр. 42 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) Водач на моторно превозно средство, който извършва обществен превоз или превоз за собствена сметка на пътници и

товари без редовно издадени лиценз, разрешение, документ за регистрация или други документи, които се изискват от регламент на европейските институции, от този закон и от подзаконовите нормативни актове по прилагането му, се наказва със:

1. (доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) глоба 1 500 лв. - при първо нарушение;
2. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) глоба 3000 лв. - при повторно нарушение;
3. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) глоба 6000 лв. - при системни нарушения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) Водач на моторно превозно средство, който извършва обществен превоз или превоз за собствена сметка на пътници и товари и не представи в момента на проверката издадения лиценз, заверено копие на лиценз на Общността, разрешението, документа за регистрация или други документи, които се изискват от регламент на европейските институции, от този закон или от подзаконовите нормативни актове по прилагането му, се наказва с глоба 500 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.)

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) Водач, който откаже да му бъде извършена проверка от контролните органи, се наказва с глоба 2000 лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2007 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Водач, който извърши случаен превоз на деца и/или ученици извън периода на светлата част на денонощието, се наказва със:

1. глоба от 1000 лв. - при първо нарушение;
2. глоба от 3000 лв. - при повторно нарушение.

Контрол и административнонаказателна отговорност във връзка с извършването на автомобилни превози - обобщен преглед на съдебната практика (23 анотации)

Чл. 93а. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Предишен текст на чл. 93а - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Който монтира или монтира и ремонтира тахографи, без да има издадено удостоверение по чл. 89а, ал. 6, се наказва с глоба или с имуществена санкция в размер 4000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Който преотстъпи издадената му карта за монтаж или ремонт на тахографи, ползва чужда карта за монтаж или ремонт или не изпълни задълженията си по чл. 89б, т. 3, се наказва с глоба 3000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) За неизпълнение на задълженията по чл. 89б, т. 1 или 2 наказанието е имуществена санкция 5000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) При повторно нарушение по ал. 1, 2 или 3 наказанието е глоба или имуществена санкция 10 000 лв.

Чл. 93б. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) (1) Водач, който не спазва изискванията относно дневното време за управление, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за превишаване на дневното време за управление:

1. до 1 час - с глоба 100 лв.;
2. от 1 до 2 часа - с глоба 300 лв.;
3. над 2 часа - с глоба 1500 лв.

(2) Водач, който не спазва изискванията относно седмичното време за управление, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за превишаване на седмичното време за управление:

1. до 4 часа - с глоба 100 лв.;
2. от 4 до 14 часа - с глоба 500 лв.;
3. над 14 часа - с глоба 1500 лв.

(3) Водач, който не спазва изискванията относно общото време на управление през всеки две последователни седмици, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за превишаване на времето за управление през всеки две последователни седмици:

1. до 10 часа - с глоба 100 лв.;
2. от 10 до 22 часа и 30 минути - с глоба 500 лв.;
3. над 22 часа и 30 минути - с глоба 1500 лв.

(4) Водач, който не спазва изискванията относно непрекъснатото време на управление, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за неспазването им:

1. до 30 минути - с глоба 100 лв.;
2. от 30 до 90 минути - с глоба 300 лв.;
3. над 90 минути - с глоба 1500 лв.

(5) Водач, който не спазва изискванията относно времето за прекъсване, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за неспазването им:

1. до 15 минути - с глоба 50 лв.;
2. над 15 минути - с глоба 100 лв.

(6) Водач, който не спазва изискванията относно нормалната дневна почивка, определени в Регламент (ЕО)

№ 561/2006 или в АЕТР, се наказва за намаляване на времето за нормална дневна почивка:

1. до 1 час - с глоба 100 лв.;
2. от 1 до 2 часа и 30 минути - с глоба 300 лв.;
3. над 2 часа и 30 минути - с глоба 1500 лв.

(7) Водач, който не спазва изискванията относно намалената дневна почивка, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за намаляване на времето за намалена дневна почивка:

1. до 1 час - с глоба 200 лв.;
2. от 1 до 2 часа - с глоба 500 лв.;
3. над 2 часа - с глоба 1500 лв.

(8) Водач, който не спазва изискванията относно разделената дневна почивка, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за намаляване времето на втория период от разделената дневна почивка:

1. до 1 час - с глоба 100 лв.;
2. от 1 до 2 часа - с глоба 300 лв.;
3. над 2 часа - с глоба 1500 лв.

(9) Водач, който не спазва изискванията относно дневна почивка при екипно управление, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за намаляване на времето за дневна почивка при екипно управление:

1. до 1 час - с глоба 100 лв.;
2. от 1 до 2 часа - с глоба 300 лв.;
3. над 2 часа - с глоба 1500 лв.

(10) Водач, който не спазва изискванията относно намалената седмична почивка, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за намаляване на времето за намалена седмична почивка:

1. до 2 часа - с глоба 100 лв.;
2. от 2 до 4 часа - с глоба 200 лв.;
3. над 4 часа - с глоба 1000 лв.

(11) Водач, който не спазва изискванията относно нормалната седмична почивка, определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва за намаляване на времето за нормална седмична почивка:

1. до 3 часа - с глоба 100 лв.;
2. от 3 до 9 часа и 30 минути - с глоба 200 лв.;
3. над 9 часа - с глоба 1000 лв.

Чл. 93в. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) (1) Водач, който управлява моторно превозно средство, оборудвано с тахограф, който не функционира съгласно изискванията, определени в Регламент (ЕИО) № 3821/85 или в АЕТР, се наказва с глоба 500 лв.

(2) Водач, който управлява моторно превозно средство, оборудвано с дигитален тахограф, и не спазва изискванията относно правилното използване на картата на водача, определени в Регламент (ЕИО) № 3821/85 или в АЕТР, се наказва с глоба 500 лв.

(3) Водач, който при проверка от контролните органи не представи разпечатки, поради липса на хартия, се наказва с глоба 500 лв.

(4) Водач, който притежава повече от една валидна карта на водача, се наказва с глоба 1500 лв.

(5) Водач, който използва карта на водача, издадена на друго лице, се наказва с глоба 1500 лв.

(6) Водач, който използва повредена карта на водача или карта с изтекъл срок, се наказва с глоба 1500 лв.

(7) Водач, който използва замърсени или повредени тахографски листа или карта на водача с данни, които:

1. се четат, се наказва с глоба 100 лв.;
2. не се четат, се наказва с глоба 500 лв.

(8) Водач, който не е подал заявление за замяна или анулиране на повредена, неизправна, изгубена или открадната карта на водача в срока, определен в Регламент (ЕО) № 561/2006 или в АЕТР, се наказва с глоба 100 лв.

(9) Водач, който без разрешение изважда от тахографа тахографски лист или картата на водача, което:

1. оказва влияние на записването на съответните данни, се наказва с глоба 1500 лв.;
2. не оказва влияние на записването на съответните данни, се наказва с глоба 200 лв.

(10) Водач, който използва тахографски лист или карта на водача за период, по-дълъг от този, за който е предназначена, и това:

1. е довело до загуба на данни, се наказва с глоба 1500 лв.;
2. не е довело до загуба на данни, се наказва с глоба 200 лв.

(11) Водач, който не е въвел данните относно периодите на „друга работа“, „време на разположение“, „прекъсване“ или „дневна почивка“, когато няма възможност да използва монтирания на превозното средство

тахограф, поради това че е извън превозното средство, се наказва с глоба 1500 лв.

(12) Водач, който при екипно управление не е поставил тахографския лист или картата на водача в правилното гнездо на тахографа, се наказва с глоба 1500 лв.

(13) Водач, който не е осигурил записаното на тахографския лист часово време да съответства на официалното време в страната на регистрацията на превозното средство, се наказва с глоба 200 лв.

(14) Водач, който не използва правилно превключващия механизъм на тахографа, се наказва с глоба 500 лв.

(15) Водач, който не е попълнил на тахографския лист:

1. собственото име или фамилията си, се наказва с глоба 100 лв.;
2. датата на започване или на приключване използването на тахографския лист, се наказва с глоба 500 лв.;
3. мястото на започване или на приключване използването на тахографския лист, се наказва с глоба 500 лв.;

4. регистрационния номер на превозното средство, се наказва с глоба 500 лв.;

5. показанието на километропоказателя на превозното средство в началото на използването на тахографския лист, се наказва с глоба 500 лв.;

6. показанието на километропоказателя на превозното средство в края на използването на тахографския лист, се наказва с глоба 500 лв.;

7. часа на смяна на превозното средство, се наказва с глоба 100 лв.

(16) Водач на превозно средство, оборудвано с дигитален тахограф, който не е въвел символа на страната, в която е започнал и завършил дневното време на управление, се наказва с глоба 100 лв.

(17) Наказва се с глоба 1500 лв. водач, който при проверка от контролните органи не представи:

1. тахографските листа от текущия ден и тези от предходните 28 календарни дни;
2. картата на водача (ако притежава такава), както и записите от нея;
3. ръчните записи и разпечатките, направени през текущия ден и предходните 28 календарни дни.

(18) Водач, който подправи, укрие или унищожи данни, записани в тахографския лист или съхранени в дигиталния тахограф или в картата на водача, или на разпечатките от дигиталния тахограф, се наказва с глоба 1500 лв.

(19) Водач, който манипулира тахографа, тахографския лист или картата на водача и това може да доведе до подправяне на данните, се наказва с глоба 1500 лв.

(20) Водач, който управлява превозно средство с монтирано устройство за подправяне на данните, записани в тахографския лист или съхранени в дигиталния тахограф или в картата на водача, или на разпечатките от дигиталния тахограф, се наказва с глоба 1500 лв.

(21) Водач, който за периода, през който тахографът е бил неизправен или не е бил годен за експлоатация:

1. не е въвел всички данни за този период, се наказва с глоба 1500 лв.;
2. не е попълнил номера на картата на водача и/или имената си, и/или номера на свидетелството си за управление на моторно превозно средство, се наказва с глоба 1500 лв.;
3. не е поставил подписа си, се наказва с глоба 100 лв.

(22) Водач, който в случай на загуба или кражба на картата на водача не е подал официално уведомление до компетентните органи в страната, в която е настъпило събитието, се наказва с глоба 500 лв.

(23) Водач, който извършва обществен превоз или превоз за собствена сметка на пътници или товари с моторни превозни средства, попадащи в обхвата на Регламент (ЕИО) № 3821/85 или на АЕТР, които не са оборудвани с тахограф или монтираните на моторните превозни средства тахографи не са от одобрен тип, се наказва с глоба 1500 лв.

(24) За нарушения на водача, свързани с неправилното използване на тахографските листа или картата на водача, за които не е предвидено друго наказание, се налага глоба 500 лв.

Чл. 93г. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) (1) На превозвач или на лице по чл. 12б, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка на пътници или товари, които дават на водачите допълнителни възнаграждения под формата на премии или добавки към заплатата, свързани с изминатото разстояние или с количеството превозени товари, и това води до застрашаване безопасността на движението и/или нарушаване изискванията на Регламент (ЕО) № 561/2006 или на АЕТР, се налага имуществена санкция 3000 лв.

(2) На превозвач или на лице по чл. 12б, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не са осигурили извличането на всички данни от тахографа или от картата на водача, се налага имуществена санкция 3000 лв.

(3) На превозвач или на лице по чл. 12б, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не спазват минималната възраст за придружител на водача, определена в член 5, т. 2 от Регламент (ЕО) № 561/2006, се налага имуществена санкция 1500 лв.

Чл. 94. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Предишен текст на чл. 94 - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Който не издаде документ за платена превозна цена, включително за таксиметровите превози, се наказва с глоба 700 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) Който допусне или

разпореди извършването на обществен превоз на пътници без документ за платена превозна цена, се наказва с глоба или с имуществена санкция 1500 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Който извършва таксиметров превоз по цена за километър пробег над максимално определената от общинския съвет за територията на съответната община, се наказва с глоба или с имуществена санкция 3000 лв. и автомобилът се отписва от списъка с данни за автомобилите към удостоверението за регистрация за извършване на таксиметров превоз.

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., изм. и доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., предишен текст на чл. 95, изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) Наказва се с глоба 500 лв. водач на моторно превозно средство, което:

1. не е оборудвано с таксиметров апарат или с ограничител на скоростта;
2. е с повреден таксиметров апарат или ограничител на скоростта;
3. е с невключен таксиметров апарат;
4. е с разпломбиран таксиметров апарат.

(2) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на водач, който управлява лек таксиметров автомобил, оборудван с устройство или приспособление, свързано с работата на таксиметровия апарат, което дава възможност за записване и отчитане на неверни данни.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., предишна ал. 2, изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) За повторно нарушение по ал. 1 наказанието е глоба в размер 2000 лв., а по ал. 2-глоба в размер 3000 лв., а автомобилът се отписва от списъка с данни за автомобилите към удостоверението за регистрация за извършване на таксиметров превоз на пътници.

(4) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Наказанията по ал. 1 се налагат и на водач, който промени показанията на таксиметров апарат.

Чл. 96. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., доп., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм., ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 3000 лв., който:

1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) допусне или разпореди извършването на превоз с моторно превозно средство, за което няма издадено удостоверение за обществен превоз на пътници или товари или не е включено в списъка към удостоверението за регистрация, или с моторно превозно средство, водачът на което не е снабден със заверено копие на лиценз на Общността;

2. преотстъпи издаденото му разрешително за превоз на пътници или товари;

3. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) допусне извършването на превоз без редовно издадено или с преотстъпено му разрешително за превоз на пътници или товари;

4. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) допусне или разпореди извършване на превоз на багаж по автобусна линия без издаване на багажна разписка;

5. (отм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.)

6. (отм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.)

7. (нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; отм., бр. 17 от 2011 г.)

8. (нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) разпореди или допусне извършването на превози по автобусна линия, за която не е сключил договор с възложителя или за която не притежава валидно маршрутно разписание.

9. (нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; отм., бр. 17 от 2011 г.)

10. (нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; отм., бр. 17 от 2011 г.);

11. (нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; отм., бр. 17 от 2011 г.)

12. (нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; отм., бр. 17 от 2011 г.)

13. (нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; отм., бр. 17 от 2011 г.).

(2) (Изм., ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Който допусне или разпореди извършване на превоз на пътници или товари, без да има това право, се наказва с глоба или имуществена санкция 5000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) За повторно нарушение:

1. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) по ал. 1 - наказанието е глоба или имуществена санкция 5000 лв. и отнемане на лиценза или удостоверението за регистрация;

2. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) по ал. 2 - наказанието е глоба или имуществена санкция 15 000 лв. и отнемане на лиценза или удостоверението за регистрация.

(4) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 1500 лв., който допусне извършването на превоз с моторно превозно средство, което не е оборудвано с ограничител на скоростта или с таксиметров апарат.

(5) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; отм., бр. 17 от 2011 г.)

Чл. 96а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Който разпореда или допусне извършването на превоз на пътници по автобусни линии под формата на случаен или специализиран превоз, се наказва с имуществена санкция 5000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) При повторно нарушение по ал. 1 наказанието е имуществена санкция 15 000 лв. и отнемане на лиценза.

(3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Водач на моторно превозно средство, който извършва превоз на пътници по автобусна линия под формата на случаен или специализиран превоз или превоз за собствена сметка, се наказва с глоба 500 лв.

Чл. 96б. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Който допусне или разпореда извършването на случаен превоз на деца и/или ученици извън периода на светлата част на денонощието, се наказва с имуществена санкция в размер на 10 000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 наказанието е имуществена санкция в размер на 20 000 лв. и отнемане на лиценза.

(3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Възложителят на превоза, съответно организаторът, който не осигури безопасното качване и слизане от превозното средство на деца и/или ученици при извършване на специализирани, случайни и превози за собствена сметка, се наказва с глоба или с имуществена санкция 5000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Който допусне или разпореда извършването на специализиран, случаен или превоз за собствена сметка на деца и/или ученици с водачи, чиято възраст е по-малка от 25 години, или с водачи, които не отговарят на изискването за 2 години професионален опит, се наказва с имуществена санкция 10 000 лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Наказва се с имуществена санкция 10 000 лв., който допусне или разпореда извършването на специализиран, случаен или превоз за собствена сметка на деца и/или ученици с автобуси, за които няма издадено удостоверение за категоризация по системата за международна класификация на автобусите за туризъм на Международния съюз по автомобилен транспорт (IRU) и/или удостоверение за преминал допълнителен преглед за проверка на оборудването им.

(6) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) При повторно нарушение по ал. 3 глобата или имуществената санкция е 10 000 лв.

(7) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) При повторно нарушение по ал. 4 или 5 се налага имуществена санкция 20 000 лв. и се отнема лицензът.

Чл. 96в. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) (1) Който допусне или разпореда извършването на превоз на товари за собствена сметка с моторни превозни средства или състави от пътни превозни средства с допустима максимална маса над 12 тона, се наказва с глоба или с имуществена санкция 1500 лв.

(2) За неизпълнение на задълженията по чл. 12б, ал. 11 наказанието е глоба или имуществена санкция в размер 500 лв.

Чл. 97. (Изм., ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., предишен текст на чл. 97 - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) Който откаже достъп на контролните органи до гаражите, автогарите и всички помещения, свързани с дейността му, се наказва с глоба или с имуществена санкция от 5000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) За повторно нарушение по ал. 1 наказанието е глоба или имуществена санкция от 10 000 лв.

Чл. 98. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) (1) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 5000 лв., който извършва обучение на водачи за придобиване на начална квалификация или за усъвършенстване на познанията им без удостоверение за регистрация по чл. 7в, ал. 1.

(2) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 3000 лв., който не осигури на контролните органи по чл. 91 възможност за проверка на материалната база, както и ако не им предостави за проверка цялата документация, свързана с извършването на обучението на водачи за придобиване на начална квалификация и за усъвършенстване на познанията им.

(3) Когато нарушението по ал. 2 е извършено повторно, наказанието е глоба или имуществена санкция 5000 лв.

(4) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 3000 лв. лице по чл. 7в, ал. 1, което:

1. разпореда или допусне провеждането на обучението на водачи за придобиване на начална квалификация или за усъвършенстване на познанията им в нарушение на условията и реда, определени в учебната документация и в наредбата по чл. 7б, ал. 5;

2. разпореда или допусне извършването на обучение на водачи за придобиване на начална квалификация или за усъвършенстване на познанията им:

а) в помещение, което не отговаря на изискванията, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5;

б) с моторно превозно средство, което не отговаря на изискванията, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5;

в) с преподавател, който не отговаря на изискванията, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5;

а) на учебна площадка, която не отговаря на изискванията, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5.

(5) За повторно нарушение по ал. 4 наказанието е глоба или имуществена санкция 5000 лв. и отнемане на издаденото удостоверение за регистрация.

(6) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 1000 лв. лице по чл. 7в, ал. 1, получило удостоверение за регистрация, което:

1. не осигури воденето на регистъра на водачите за придобиване на начална квалификация или за усъвършенстване на познанията им и на документацията в съответствие с изискванията на учебната документация по чл. 7б, ал. 3;

2. неправилно съхранява регистъра за вписване на водачи за придобиване на начална квалификация и за усъвършенстване на познанията им, в резултат на което е настъпила загуба, кражба или унищожаване на регистъра.

(7) Наказва се с глоба 1500 лв. преподавател по теоретично и/или практическо обучение на водачи за придобиване на начална квалификация или за усъвършенстване на познанията им, който при провеждане на обучението:

1. не спазва изискванията на учебната документация за обучение на водачи за придобиване на начална квалификация или за усъвършенстване на познанията им по чл. 7б, ал. 5;

2. допуска нарушение при воденето на документите;

3. не вписва своевременно данните в документите;

4. нарушава определената дневна натовареност на преподавателите;

5. допуска нарушение на:

а) дневната натовареност на обучаваните;

б) графика за провеждане на теоретичното обучение;

в) продължителността на учебните часове.

(8) Който наруши изискванията за провеждане на обучение на водачи за придобиване на начална квалификация или за усъвършенстване на познанията им и изискванията при водене на свързаната с тях документация, за които не е предвидено друго наказание, се наказва с глоба или с имуществена санкция 500 лв.

Чл. 98а. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) (1) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 5000 лв., който извършва обучение на водачи на моторни превозни средства за превоз на опасни товари или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари без разрешение по чл. 14а, ал. 1.

(2) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 3000 лв., който не осигури на контролните органи по чл. 91 възможност за проверка на материалната база, както и ако не им предостави за проверка цялата документация, свързана с извършването на обучението на водачи на моторни превозни средства за превоз на опасни товари или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари.

(3) Когато нарушението по ал. 2 е извършено повторно, наказанието е глоба или имуществена санкция 5000 лв.

(4) Наказва се с глоба или с имуществена санкция 5000 лв. и отнемане на издаденото разрешение по чл. 14а, ал. 1 лице, което:

1. разпореди или допусне провеждането на обучението на водачи на моторни превозни средства за превоз на опасни товари или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари в нарушение на условията и реда, определени в учебната документация по чл. 14а, ал. 2 и в наредбата по чл. 14, ал. 1;

2. разпореди или допусне извършването на обучение на водачи на моторни превозни средства за превоз на опасни товари или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари:

а) в помещение, което не отговаря на изискванията, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5;

б) с преподавател, който не отговаря на изискванията, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5;

в) учебни помагала, които не отговарят на изискванията, определени в наредбата по чл. 7б, ал. 5.

(5) Наказва се с глоба 1500 лв. преподавател за обучение на водачи на моторни превозни средства за превоз на опасни товари или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари, който при провеждане на обучението:

1. не спазва изискванията на учебната документация по чл. 14а, ал. 2;

2. допуска нарушение при воденето на документите;

3. не вписва своевременно данните в документите;

4. нарушава определената дневна натовареност на преподавателите;

5. допуска нарушение на:

а) дневната натовареност на обучаваните;

б) графика за провеждане на теоретичното обучение;

в) продължителността на учебните часове.

(6) Който наруши изискванията за провеждане на обучение на водачи на моторни превозни средства за превоз на опасни товари или на консултанти по безопасността при превозите на опасни товари и изискванията при водене на свързаната с тях документация, за които не е предвидено друго наказание, се наказва с глоба или

с имуществена санкция 500 лв.

Чл. 98б. (Нов - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Товародателят или лице, което извършва товаренето, които допуснат масата или натоварването на ос на пътно превозно средство да надвиши допустимата максимална маса, отразена в свидетелството му за регистрация, се наказва:

1. при надвишаване с до един тон - с глоба или с имуществена санкция 500 лв.;
2. при надвишаване с повече от един тон до пет тона - с глоба или с имуществена санкция 1500 лв.;
3. при надвишаване с повече от пет тона - с глоба или с имуществена санкция 5000 лв.

Чл. 99. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) Който наруши реда за заявяване, предоставяне, ползване и отчитане на разрешителните за извършване на превоз на пътници и товари, се наказва с глоба или с имуществена санкция 2000 лв.

Чл. 100. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Превозвач, допуснал да бъдат използвани превозните му средства за умишлено препречване на свободното движение по улиците, площадите и пътищата, се наказва с имуществена санкция 3000 лв. и с отнемане на лиценза за срок една година.

Чл. 101. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Пътник в моторно превозно средство за обществен превоз, който пътува без билет или друг документ, се наказва с глоба 10 лв. - за превоз в населени места, 30 лв. - за междуселищни превози, и 300 лв. - за международни превози.

Чл. 102. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., доп., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Собственик на автогара и автоспирка или длъжностно лице, който (което) не осигури достъп до автогарата или автоспирката на моторно превозно средство за обществен превоз по автобусни линии, се наказва с глоба или с имуществена санкция 500 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 17 от 2011 г.) Собственик на автогара или автоспирка, който не е осигурил или не поддържа в изправност определения с наредбата по чл. 21 минимум оборудване в автогарите и автоспирките или откаже да предостави на превозвача правото на продажба на билети на притежаваната от него автогара или автоспирка, се наказва с глоба или с имуществена санкция 1000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) Собственик на автогара или автоспирка, който нарушава изискванията по чл. 22, ал. 3, се наказва със:

1. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) имуществена санкция 10 000 лв. - при първо нарушение;
2. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.) имуществена санкция 20 000 лв. - при повторно нарушение;
3. (отм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.).

(4) (Предишна ал. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) Водач на моторно превозно средство за обществен превоз по автобусни линии, който не спира на определените спирки, включително в автогарите и автоспирките, или който откаже да превози лице, притежаващо издаден по съответния ред превозен документ, се наказва с глоба 300 лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач, който не разпорежи или не осигури моторното му превозно средство за обществен превоз по автобусни линии да спира на определените спирки, включително в автогарите и автоспирките, се налага имуществена санкция 500 лв.

Чл. 103. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. бр. 85 от 2006 г., в сила от 20.10.2006 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) (1) Налага се имуществена санкция 3000 лв. на всеки, който разпорежи или допусне извършването на превоз на опасни товари в нарушение на изискванията на Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе (ADR).

(2) Наказва се с глоба 3000 лв. водач, който извършва превоз на опасни товари:

1. с пътно превозно средство, на което видът, конструктивното или допълнителното оборудване не отговарят на изискванията на ADR;
2. с пътно превозно средство с регистрация в Република България, за което няма издадено от Изпълнителната агенция „Автомобилна администрация“ удостоверение за одобрение на пътни превозни средства, превозващи определени опасни товари;
3. с пътно превозно средство с регистрация извън Република България, за което няма издадено от компетентен орган по ADR на съответната страна по регистрация удостоверение за одобрение на пътни превозни средства, превозващи определени опасни товари;
4. с пътно превозно средство, което не е предназначено за товара, който превозва;
5. със състав от пътни превозни средства с повече от едно ремарке;
6. без да е снабден с необходимите за превозвания товар писмени инструкции;
7. които са забранени за превоз съгласно ADR;
8. без валидно свидетелство за превоз на опасни товари.

(3) Наказва се с глоба 1000 лв. водач, който извършва превоз на опасни товари:

1. с повредена или неуплътнена цистерна или опаковка;
2. с пътно превозно средство, което не е оборудвано с противопожарни средства съгласно изискванията на

ADR или те са неизправни;

3. с пътно превозно средство, което не е маркирано или етикетирано в съответствие с изискванията на ADR;

4. в опаковки без маркировки или етикети за опасност съгласно изискванията на ADR.

Чл. 104. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм. бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 17 от 2011 г.) (1) (Предишен текст на чл. 104, изм. - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Превозвач, който не осигури спазване на разпоредбите за работното време и почивките на водачите при извършване на обществени превози на пътници и товари, включително при превози за собствена сметка, се наказва с имуществена санкция 1000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които допуснат или разпоредят извършването на обществен превоз или превоз за собствена сметка с моторни превозни средства, попадащи в обхвата на Регламент (ЕИО) № 3821/85 или на AETR, които не са оборудвани с тахограф или монтираните на моторните превозни средства тахографи не са от одобрен тип, се налага имуществена санкция 5000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не са осигурили правилното функциониране на тахографа, се налага имуществена санкция 3000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които разпоредят или допуснат извършване на превоз на пътници или товари с моторно превозно средство, оборудвано с дигитален тахограф, от водач, който не притежава карта на водача, се налага имуществена санкция 3000 лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не са осигурили на водача необходимата информация съгласно Регламент (ЕИО) № 3821/85, Регламент (ЕО) № 561/2006 или AETR, се налага имуществена санкция 2000 лв.

(6) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не са осигурили на водачите достатъчен брой тахографски листа и/или тахографските листа не са от одобрен тип, се налага имуществена санкция 3000 лв.

(7) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не съхраняват тахографските листа, разпечатките и извлечените данни от дигиталния тахограф или картата на водача за период 365 дни или отказват да ги предоставят за проверка от контролните органи, се налага имуществена санкция 5000 лв.

(8) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които подправят, укриват или унищожат данни, записани в тахографския лист, съхранени в дигиталния тахограф, в картата на водача или на разпечатките от дигиталния тахограф, се налага имуществена санкция 3000 лв.

(9) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които манипулират тахографа, тахографския лист или картата на водача, което може да доведе до подправяне на данните, се налага имуществена санкция 1500 лв.

(10) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, в чието превозно средство е установено монтирано устройство за подправяне на данните, записани в тахографския лист, съхранени в дигиталния тахограф, в картата на водача или на разпечатките от дигиталния тахограф, се налага имуществена санкция 5000 лв.

(11) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не осигурят на водачите достатъчно количество налична хартия за разпечатки, се налага имуществена санкция 1000 лв.

(12) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) На превозвач или на лице по чл. 126, ал. 1, извършващо превози за собствена сметка, които не са осигурили поправката на тахографа от одобрен сервиз или тя не е извършена на пътя, когато в рамките на 7 дни от откриване на неизправността на тахографа превозното средство не може да се върне в предприятието, се налага имуществена санкция 3000 лв.

(13) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) Когато нарушението по ал. 1, 2, 4, 7 - 10 и 12 е извършено повторно, наказанието е имуществена санкция 8000 лв. и отнемане на лиценза за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България или на лиценза на Общността.

Чл. 104а. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Превозвач, който не подаде заявление в 30-дневен срок от настъпването на промени в обстоятелствата, вписани в лиценза за извършване превоз на пътници или товари на територията на Република България или в лиценза на Общността, за отразяването им извън случаите по чл. 10, ал. 2, се наказва с имуществена санкция в размер 1000 лв.

Чл. 105. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2002 г.; изм., бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) (1) За нарушения на този закон и на подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на него, с изключение на изискванията за превоз на опасни товари, за които не е предвидено друго наказание, се налага наказание глоба или имуществена санкция 200 лв.

(2) За нарушения на изискванията за превоз на опасни товари, за които не е предвидено друго наказание, се налага глоба или имуществена санкция 500 лв.

Глава девета (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г.).

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.)

Чл. 106. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

) (1) Пътно превозно средство, превозващо опасни товари, се спира от движение до отстраняване на нарушението, когато:

1. превозваните опасни товари са забранени за превоз;
2. е установен теч на опасни вещества от пътно превозно средство поради нарушена цялост на цистерните или опаковките;
3. превозното средство не е предназначено за товара, който превозва;
4. се извършва превоз в контейнер с конструкция, която не е пригодена за обслужване;
5. превозното средство е без удостоверение за одобрение за превоз на опасни товари;
6. са използвани опаковки, които не са одобрени съгласно изискванията на Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе (ADR);
7. опаковките не отговарят на съответните опаковъчни инструкции;
8. не са спазени правилата за смесено опаковане;
9. не са спазени правилата за смесено товарене на опаковки;
10. се превозват опасни товари в опаковки без маркировка и етикети за опасност;
11. водачът управлява пътно превозно средство с неукрепен товар;
12. не са спазени изискванията на Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе (ADR) по отношение на допустимата степен на запълване на цистерните и опаковките;
13. не са спазени правилата по отношение на изискванията, ограничаващи количествата вещества, превозвани в едно превозно средство;
14. водачът не носи транспортно-съпроводителните документи съгласно наредбата по чл. 14, ал. 1;
15. превозното средство е без съответния опознавателен знак за опасен товар или е с нестандартен знак;
16. липсва информация за превозваните опасни вещества (UN, наименование по Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе (ADR), опаковъчна група);
17. водачът не притежава удостоверение по чл. 14, ал. 2;
18. се използват средства за осветяване, които не са в съответствие с изискванията на Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе (ADR);
19. превозното средство не отговаря на изискванията на Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе (ADR).

(2) Пътно превозно средство, превозващо опасни товари, може да бъде преместено за сметка на превозвача до безопасно място до отстраняване на нарушението, когато:

1. превозното средство е с повече от едно ремарке или полуремарке;
2. пътно превозно средство е без съответните пожарогасители или те са неизправни-без пломби или с изтекъл срок на преглед;
3. в превозното средство липсва основното оборудване за безопасност и оборудването съгласно писмените указания за аварийни ситуации;
4. не са спазени датите за извършване на изпитванията за опаковките;
5. опасните товари се превозват в повредени опаковки или се превозват повредени празни непочистени опаковки;
6. опасните товари се превозват в комбинирани опаковки, когато най-външната опаковка е неправилно затворена;
7. етикетите, маркировките и табелите, които са поставени, не са в съответствие с превозвания опасен товар;
8. липсват писмени указания съгласно наредбата по чл. 14, ал. 1 или указанията не съответстват на превозвания опасен товар;
9. не са спазени изискванията на глава 8.4 "Изисквания за надзора на превозните средства" от Приложение В на Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе (ADR).

Чл. 106а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм. бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.; изм., бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2011 г.) (1) За преустановяване на административните нарушения се прилагат следните принудителни административни мерки:

1. спиране от движение за срок 6 месеца и определяне мястото за домуване на моторно превозно средство, с което се извършва обществен превоз на пътници или товари, без за него да има издадено заверено копие от лиценз на Общността или удостоверение за обществен превоз на пътници или товари, или не е включено в списък към удостоверение за регистрация за извършване на таксиметров превоз на пътници;
2. спиране от движение за срок 12 месеца и определяне мястото за домуване на моторно превозно средство, с което повторно се извършва обществен превоз на пътници или товари, без за него да има издадено заверено копие от лиценз на Общността или удостоверение за обществен превоз на пътници или товари, или не е включено в списък към удостоверение за регистрация за извършване на таксиметров превоз на пътници;
3. временно спиране от движение на моторно превозно средство, с което се извършва:

а) международен превоз на пътници или товари, когато превозът се извършва без разрешително, което се изисква по силата на двустранни международни договори, по които Република България е страна - до заплащането на наложената глоба за извършеното нарушение и издаване на съответно българско разрешително в граничен пункт или на друго място на територията на Република България;

б) обществен превоз на пътници по автобусни линии под формата на случаен превоз - до заплащане на парична гаранция или до заплащане на наложената с наказателно постановление глоба за извършеното нарушение;

в) международен превоз на товари, когато превозното средство се управлява от водач, гражданин на държава, която не е членка на Европейския съюз, който не отговаря на изискванията на чл. 7а, ал. 4 - до заплащане на парична гаранция или до заплащане на наложената с наказателно постановление глоба за извършеното нарушение и осигуряването на водач, който е гражданин на държава - членка на Европейския съюз, или отговаря на изискванията на чл. 7, ал. 4;

г) превоз на пътници или товари, когато нарушителят няма постоянен адрес на територията на Република България - до заплащане на наложената с наказателното постановление глоба за извършеното нарушение;

4. временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство на водач, който е нарушил правилата за времето за управление, прекъсване на управлението или почивка - докато не бъде ползвано времето за прекъсване или почивка;

5. временно отнемане на свидетелство за управление на моторно превозно средство на водач, който не е изпълнил задължението си по чл. 92, ал. 4 - до изпълнение на задължението за заплащане на наложената с наказателното постановление глоба.

(2) Налагането на принудителните административни мерки по ал. 1 се осъществява от органите по контрол чрез:

1. сваляне на предната табела с регистрационен номер и отнемането ѝ заедно с документа, удостоверяващ регистрацията на превозното средство, в случаите по ал. 1, т. 1, 2 и т. 3, букви „б“ и „в“;

2. сваляне на предната табела с регистрационен номер и отнемането ѝ заедно с документа, удостоверяващ регистрацията на превозното средство, и свързаните с извършвания превоз документи - в случаите по ал. 1, т. 3, букви „а“ и „г“;

3. отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство и контролния талон към него - в случаите по ал. 1, т. 4 и 5;

4. определяне на най-близкия платен охраняем паркинг като място за домуване на спряното от движение превозно средство; разходите във връзка с домуването на превозното средство на определения платен охраняем паркинг са за сметка на водача, извършил превода, като превозното средство се задържа до заплащането на тези разходи.

(3) В случаите по ал. 2, т. 1 - 3 регистрационната табела и посочените документи се изземват със съставянето на акта за установяване на административно нарушение.

(4) Размерът на паричната гаранция се определя със заповедта по чл. 107, ал. 1 и не може да бъде по-голям от максималния размер на глобата, предвидена за извършеното нарушение.

(5) След приключване на административнонаказателното производство:

1. внесената парична гаранция се прехвърля от набирателната в транзитната сметка на републиканския бюджет - когато размерът на наложената с влязло в сила наказателно постановление глоба е по-голям или равен на размера на внесената гаранция;

2. частта от внесената парична гаранция, равностойна на наложената глоба, се прехвърля от набирателната в транзитната сметка на републиканския бюджет, а разликата се превежда по посочена от нарушителя банкова сметка - когато размерът на наложената с влязло в сила наказателно постановление глоба е по-малък от размера на внесената парична гаранция;

3. внесената парична гаранция се превежда по посочена от нарушителя банкова сметка - при отмяна на наказателното постановление с влязло в сила съдебно решение.

(6) В случаите по ал. 1, т. 1 и 2 собственикът на моторното превозно средство може да отведе същото от паркинга, определен като място за домуване, след заплащане на наложената с влязло в сила наказателно постановление глоба и осигуряване на репатриращ автомобил.

Чл. 107. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) Принудителните административни мерки по чл. 106 и 106а се прилагат с мотивирана заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" или упълномощени от него длъжностни лица.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм., бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Обжалването на заповедите по ал. 1 се извършва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Подадената жалба не спира изпълнението на приложената административна мярка.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г., доп., бр. 42 от 2007 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.; доп., бр. 17 от 2011 г.) По смисъла на този закон:

1. "Обществен превоз" е превоз, който се извършва с моторно превозно средство срещу заплащане.

2. "Превоз на товари" е дейност на физическо или юридическо лице, регистрирано като търговец,

извършващо превоз на стоки срещу заплащане със собствени или собствени и наети превозни средства, включително и на лизинг, независимо дали са натоварени или не.

3. "Превоз на пътници" е дейност на физическо или юридическо лице, регистрирано като търговец, за превоз на пътници срещу заплащане, която се осъществява със специално конструирани и оборудвани моторни превозни средства независимо дали са натоварени или не.

4. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) "Превоз за собствена сметка" е:

а) превоз на товари без заплащане, предназначен единствено за собствена дейност или произтичащ от собствена дейност, извършван със собствени или наети без водач пътни превозни средства, управлявани от водачи, назначени по трудов договор с лицето, за чиято сметка се извършва превозът, когато този превоз не е основна дейност за него и превозът е предназначен да се доставят товари на лицето, за чиято сметка се извършва превозът, да се експедират негови товари, товарите да се превозят в рамките на предприятието му или за негови собствени нужди извън предприятието, а товарите принадлежат на лицето, за чиято сметка се извършва превозът, или са били продадени, закупени, дадени под наем или наети, произведени, добити, преработени или поправени от него, или

б) превоз на пътници без заплащане с нетърговска или нестопанска цел, предназначен единствено за собствена дейност или произтичащ от собствена дейност, извършван със собствени или наети без водач пътни превозни средства, управлявани от водачи, назначени по трудов договор с лицето, за чиято сметка се извършва превозът, когато този превоз не е основна дейност за него.

5. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) "Превозвач" е всяко физическо или юридическо лице, регистрирано като търговец, което извършва обществен превоз на пътници и товари с помощта на превозни средства, предназначени за тази цел.

6. "Криза на пазара" е наличие на значителен и вероятно продължителен излишък на предлагане на транспортни услуги спрямо търсенето от клиентите, представляващ сериозна заплаха за финансовата стабилност и оцеляване на значителен брой превозвачи.

7. (отм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.).

8. (отм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.).

9. (отм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.).

10. (отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.; в сила от 20.10.2006 г.)

11. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) "Транспортна схема" е общодостъпна схема, с която се предоставят за експлоатация автобусните линии в община, област или в цялата страна.

12. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) "Автогара" е транспортен обект за обслужване на пътници по автобусни линии за междуселищни и международни превози, служещ за начална, междинна или крайна точка на автобусните линии.

13. "Автоспирка" е място, обозначено за временно спиране с цел слизване/качване на пътници или натоварване (разтоварване) на товари.

14. "Международен превоз" е всеки превоз на товари или пътници, при който се преминава през държавна граница.

15. "Каботажен превоз" е вътрешен автомобилен превоз, извършван от превозвач в страна, различна от тази, в която е регистриран.

16. "Опасни товари" са вещества и изделия, чието транспортиране по пътищата е забранено или се разрешава само при определени обстоятелства съгласно Приложение А и Приложение Б към Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе (ADR).

17. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) "Разрешително" е документ, издаден по образец, установен от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, даващ право за извършване на определен вид превози.

18. (отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

19. (отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

20. (отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

21. (отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

22. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г.) "Автобусна линия" е постоянен маршрут за изпълнение на автобусни превози по утвърдено разписание.

23. "Специализирани автобусни превози" са превозите на работници, ученици и други по договор с определени от клиента маршрут и разписание.

24. "Случайни автобусни превози" са превозите на предварително определена група пътници без промяна в състава на групата от началния до крайния пункт по предварително заявени условия.

25. "Совалкови автобусни превози" са превозите с автобуси, посредством които при непрекъснато повтарящи се прави и обратни превози предварително съставени групи от пътници се превозват от даден отправен район до друг.

26. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) "Таксиметрови превози" са превозите на пътници срещу заплащане, извършвани от регистрирани превозвачи или от водачи, извършващи дейността от името на регистриран превозвач, но за своя сметка, с леки автомобили до пет места, които

водачите държат в готовност, за да изпълнят пътуване до определена от клиента цел.

27. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя се налага наказание за същото по вид нарушение.

28. (нова - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) "Системни" са нарушенията, извършени три или повече пъти в едногодишен срок от влизане в сила на първото наказателно постановление, с което на нарушителя се налага наказание за същото по вид нарушение.

29. (предишна т. 28 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) "Максимално допустима маса" е съвкупността от собственото тегло на превозното средство и максимално допустимото му натоварване.

30. (предишна т. 29 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) "Товарителница" е товарителен запис по смисъла на чл. 371 от Търговския закон.

31. (нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., предишна т. 30 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) "Превоз на опасни товари" е превозът на опасни товари от едно място на друго и свързаните с превоза престои, включително времето за престой за товарене и разтоварване на опасните товари в превозни средства, цистерни или контейнери. Превозът включва и времето за престой за претоварване или смяна на вида на превозното средство, при условие че транспортните документи бъдат предоставени за контрол и при престоя не се отварят пратките или цистерните.

32. (нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., предишна т. 31 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) "Разчетна парична единица" е специалното право на тираж, както то е определено от Международния валутен фонд. Сумата, посочена в чл. 71, ал. 3, е конвертируема в националната валута на страната, чийто съд е натоварен с разглеждане на спора, на базата на стойността на тази валута към датата, на която той се е произнесъл, или на датата, приета по взаимно съгласие от страните. Стойността на националната валута в специалното право на тираж на страната, която е член на Международния валутен фонд, се изчислява съгласно начина на превръщане, прилаган от Международния валутен фонд към въпросната дата на извършване на операциите и сделките.

33. (нова - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., предишна т. 32 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) "Консултант по безопасността при превоза на опасни товари" е всяко назначено от ръководителя на предприятието лице, чиято роля е да изпълнява задачите и функциите, определени в закона и подзаконовите актове, свързани с превоза на опасни товари, и което притежава удостоверение за преминал курс на обучение.

34. (нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., предишна т. 33 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) "Тахограф" е средство за измерване, предназначено да бъде монтирано в автомобила, за да регистрира или показва в автоматичен или полуавтоматичен режим данни за движението на автомобила и за определените периоди на управление, прекъсване и почивка на водачите.

35. (нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г., предишна т. 34 - ДВ, бр. 92 от 2005 г., в сила от 18.11.2005 г.) "Допълнителни автобусни линии" са линиите с режим на движение, осигуряващ възможност за спиране, слизане и качване по желание на пътниците на разрешените за това места, допълващи основните линии на градския транспорт, без да ги дублират напълно.

36. (нова - ДВ, бр. 42 от 2007 г.) "Светлата част на денонощието" включва периода от изгрева до залеза на слънцето по данни на националната метеорологична служба.

37. (нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) „Превоз на деца и/или ученици" е превоз на предварително съставена група от деца и/или ученици с най-малко един придружител. Група с повече от 10 деца и/или ученици трябва да е с най-малко двама придружители.

38. (нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) „Исключително право", „компенсация за обществена услуга" и „задължение за извършване на обществена услуга" са понятия по смисъла на Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета.

39. (нова - ДВ, бр. 17 от 2011 г.) „Направление" е съвкупност от автобусни линии с най-малко две общи спирки и с дължина на участъка между тези спирки най-малко 30 на сто от дължината на всяка от линиите. Обществен превоз на пътници и товари и определяне на цените за обществен превоз - поглед върху съдебната практика (21 анотации)

Позицията на българския съд във връзка с правните аспекти на таксиметровия превоз на пътници (11 анотации)

Превоз на пътници и товари за собствена сметка - актуаланата съдебна практика (10 анотации)

Превозът на пътници по автобусни линии - правните спорове в практиката (27 анотации)

Тълкувателни насоки на българските съдилища във връзка с международния превоз на товари (6 анотации)

§ 2. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., доп., бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г.) За издаване на лицензи, разрешителни, регистрационни и други документи и за извършване на административни услуги по този закон и по Закона за движението по пътищата се заплащат такси, определени от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

§ 3. При провеждане на неотложни аварийноспасителни или възстановителни работи и при евакуация на хора, животни и материални ценности при бедствия и катастрофи превозвачите предоставят транспортни средства по искане на органите на държавна власт, местната администрация и местното самоуправление. Извършените разходи се възстановяват по ред, определен от Министерския съвет.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. (Изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) (1) Ежегодно в държавния бюджет на Република

България се включват разходи за:

1. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) субсидиране на превоза на пътниците по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

2. компенсирание на намалените приходи от прилагането на цени за пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Разпоредбите на ал. 1 не се прилагат за превози по градски допълнителни линии, за специализираните и за случайните автобусни превози, както и за таксиметровите превози.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г., изм., бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.) Условието и редът за предоставяне на средствата по ал. 1, както и условията и редът за издаване на превозни документи за извършване на превозите на определени категории пътници, предвидени в нормативните актове, се определят с наредба, издадена от министъра на финансите съгласувано с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

§ 4а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) За прилагането на този закон и на ратифицираните международни договори в областта на автомобилните превози министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредби и инструкции.

§ 4б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2003 г., в сила от 12.12.2003 г.) Правата за пътуване по вътрешноградския транспорт с ценови облекчения, предоставени със закони и актове на Министерския съвет, се отнасят само за основните градски линии.

§ 5. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2002 г., изм., бр. 88 от 2005 г.) Изпълнението на закона се възлага на министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на вътрешните работи.

§ 6. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", а разпоредбите на чл. 2, ал. 2, 3, 4 и 5 - от 1 януари 2000 г.

Законът е приет от 38-то Народно събрание на 2 септември 1999 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Забележки във връзка с преходни и заключителни разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози (ДВ, бр. 85 от 2006 г.)

§ 1. Водачите, придобили правоспособност за управление на моторно превозно средство преди влизане в сила на разпоредбата на чл. 7б, преминават само курсове за обучение за усъвършенстване на познанията им в срок 5 години от влизането в сила на изискването по чл. 7б за съответната категория.

Обществен превоз на пътници и товари и определяне на цените за обществен превоз - поглед върху съдебната практика (21 анотации)

Позицията на българския съд във връзка с правните аспекти на таксиметровия превоз на пътници (11 анотации)

Превоз на пътници и товари за собствена сметка - актуалната съдебна практика (10 анотации)

Превозът на пътници по автобусни линии - правните спорове в практиката (27 анотации)

Тълкувателни насоки на българските съдилища във връзка с международния превоз на товари (6 анотации)

§ 2. Издадените лицензи за извършване на международен превоз на пътници или товари са валидни до влизането в сила на измененията в разпоредбите на чл. 6, чл. 7, ал. 2, чл. 7а, чл. 8, чл. 9, чл. 10, чл. 11, чл. 25, ал. 1, чл. 27, ал. 1, чл. 29, ал. 1 и чл. 33.

§ 3. Лицензите за извършване на превоз на пътници или товари на територията на Република България са валидни до 31 декември 2010 г.

Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1, т. 3, буква "а"

(Отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 3, буква "б", т. 4, буква "б"

(Отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

Приложение № 3 към чл. 6, ал. 1, т. 4, буква "а"

(Отм. - ДВ, бр. 80 от 2007 г., в сила от 05.10.2007 г.)

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ КЪМ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
(ДВ, бр. 41 от 2010 г.)

§ 114. В Закона за автомобилните превози (обн., ДВ, бр. 82 от 1999 г.; изм., бр. 11 и 45 от 2002 г., бр. 99 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 88, 92, 95, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 85, 92 и 102 от 2006 г., бр. 42, 80 и 109 от 2007 г., бр. 102 от 2008 г. и бр. 93 от 2009 г.) в чл. 91, ал. 3, т. 8 след думите „опасни товари“ накрая се поставя запетая и се добавя „включително превоз на отпадъци в случаите по чл. 50, т. 3, буква „г“ от Регламент (ЕО) № 1013/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно превози на отпадъци“.

Допълнителна разпоредба към Закон за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози
(ДВ, бр. 17 от 25.02.2011 г.)

§ 51. Този закон въвежда изискванията на Директива 2009/5/ЕО на Комисията от 30 януари 2009 г. за изменение на Приложение III към Директива 2006/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно минималните условия за изпълнение на регламенти (ЕИО) № 3820/85 и (ЕИО) № 3821/85 на Съвета относно социалното законодателство, свързано с дейностите по автомобилния транспорт (ОВ, L 29/45 от 31 януари 2009 г.).

Преходни и заключителни разпоредби към Закон за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози
(ДВ, бр. 17 от 25.02.2011 г.)

§ 52. Разпоредбите на чл. 6, ал. 3, т. 1 и чл. 126, ал. 1, т. 2 се прилагат до 4 декември 2011 г.

§ 53. Разпоредбите на § 3 относно чл. 6, ал. 3, т. 2 и на § 4 относно чл. 7 влизат в сила от 4 декември 2011 г.

§ 54. Разпоредбата на § 7 относно чл. 126, ал. 1, т. 3 влиза в сила от 4 декември 2011 г., а относно чл. 126, ал. 10 влиза в сила два месеца след деня на обнародването на закона в „Държавен вестник“.

§ 55. (1) Разпоредбата на § 8 относно чл. 17, ал. 6 и 7 влиза в сила от 1 януари 2013 г.

(2) До 1 януари 2013 г. в републиканската транспортна схема не се включват нови автобусни линии.

(3) Договорите за възлагане на обществени превози на пътници по автобусни линии по действащата към датата на влизане в сила на този закон републиканска транспортна схема след влизането в сила на закона се сключват със срок не по-дълъг от 31 декември 2012 г.

(4) Сключените договори, с които е възложено задължение за обществена услуга до 3 декември 2009 г., остават в сила при условията на чл. 8, т. 3 от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета.

§ 56. Разпоредбите на § 11 относно чл. 23б, ал. 2 и 3 и § 19 относно чл. 29б, ал. 3 и 4 влизат в сила от 1 януари 2012 г.

§ 57. Разпоредбата на § 14 относно чл. 24а, ал. 5 и 6 влиза в сила три месеца след деня на обнародването на закона в „Държавен вестник“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за държавния служител

(ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)

§ 37. В Закона за автомобилните превози (обн., ДВ, бр. 82 от 1999 г.; изм., бр. 11 и 45 от 2002 г., бр. 99 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 88, 92, 95, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 85, 92 и 102 от 2006 г., бр. 42, 80 и 109 от 2007 г., бр. 102 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., бр. 41 от 2010 г. и бр. 17 от 2011 г.) в чл. 91 ал. 5, 6 и 7 се отменят.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение на Закона за автомобилните превози

(ДВ, бр. 50 от 2012 г., в сила от 03.07.2012 г.)

§ 2. Лицата по чл. 6, ал. 1, които извършват превози на пътници по автобусни линии, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на този закон, както следва:

1. лицата, които извършват междуселищни и международни превози - до 6 месеца след влизането в сила на този закон;

2. лицата, които извършват превози по градски линии - до 31 декември 2013 г.